

FOE SZAKMAI NAPOK

2012. szeptember 14.

Balatonalmádi – Hotel Ramada

Szakmai Fórum – 9:30 – Tramonata terem

Levezető:

- **Somogyi Ferenc – FOE Elnöke**

Előadók, válaszadók:

- **dr. Csőke Andrea – Kúria**
- **dr. Juhász László – Pécsi Tudományegyetem**
- **dr. Boda Ilona – Kecskeméti Törvényszék**
- **dr. Hodnik Ákos – NAV Felszámolási és Végrehajtási Főosztály**
- **dr. Kovács Árpád – Költségvetési Tanács Elnöke**

Kapcsolódó írásos melléletek:

- **A FOE Szakmai Bizottságának előzetesen összeállított kérdéssora**
- **dr. Juhász László válaszai**
- **dr. Boda Ilona válaszai**
- **dr. Kovács Árpád előadásának powerpoint prezentációja**
- **Opten szponzori előadás**
- **FOKI szponzori előadás**

Somogyi Ferenc – FOE Elnöke

Ezen az esős napon, engedjétek meg, hogy mindenkit szeretettel köszöntsek a XIII. szakmai napon. 2000-ben volt az első. Fontos elmondani megnyitóként, hogy az előszervezetek 1992-ben alakultak, tehát 20 éve. Tavaly ünnepeltük a FOE a megalakulásának jubileumát. Kialakult Magyarországon egy szakma, ami Nyugat-Európában és a kapitalista gazdaságokban nagy hagyományokra terjedt vissza. Dinasztiák és generációk végzik ezt a munkát, természetesen mindig kerülnek be újak.

Az idei XIII. szakmai napok. Nehéz helyzetbe került a szakma. Ekkora bizonytalanságban még a felszámoló szervezetek és a felszámolók nem voltak. Bár lehet, hogy a felszámoló biztosok helyzete könnyebb, mert a pályázat kapcsán a felszámoló biztosoknak könnyebb lehetőségük lesz, kelendőbbek lesznek a piacon. Mindenkinek el kell döntenie, hogy a pályázathoz az újakat választja, vagy marad a saját régi cégénél.

Az idei konferenciát rövid szakmai tájékoztatónak rendeltük alá. Dr. Csőke Andrea bírónő a Kúriáról tartana rövid tájékoztatást. Fontos, hogy a felszámolók ismerjék a legújabb döntéseket a Kúriával kapcsolatosan. Majd utána a szakmai fórumunk következik. A fórum után Kovács Árpád úr, a Költségvetési Tanács elnöke tart egy tájékoztatót a költségvetés helyzetéről. Fontos, hogy a felszámolók legyenek képben az ország helyzetével. A makrogazdasági mutatók mellett mi a mikrogazdasági mutatókat jól ismerjük, és tudjuk, hogy a vállalkozások, melyek hozzánk kerülnek –kevés kivételtől eltekintve, melyek még reorganizálhatók –, hogy áll. Érezzük, milyen helyzetben van az ország. A sok felszámolás, kényszerterelés, a gazdaság lázas állapotát tükrözi. Délután annak rendelnénk alá a

cégvezetőkkel, hogy felkészüljünk és kialakítsuk a cégvezetők álláspontját a pályázathoz. A minisztériummal még reggel is egyeztettem, hogy a kérdéseinkre a válaszok hogy állnak? Megígérte, a minisztérium képviselője, ha nem kapja meg a többi minisztériumtól a válaszokat a kérdésekre, akkor a nyers válaszokat ide küldi. Ezeket kivetítjük majd, és a cégvezetőkkel megbeszéljük. Ezek azért érdekesek, mert ezen dől el a jelenlegi felszámoló cégek sorsa. A minisztérium felelőségéről jut eszembe, nem lenne gond, ha Einstein gondolatait magukévé tennék: „Minden egyes nap százszor és ezerszer nézem, eszembe vésem, hogy belső és külső életem más emberek munkájától függ. Legyenek élők vagy rég elhunytak. És igyekeznem kell, hogy én ugyanannyit adjak másoknak, amit kaptam és folyamatosan kapok.”

Azt gondolom, a minisztérium tisztségviselőinek fontos lenne, ha végiggondolnák, hogy ettől a szakmától mit kaptak, hogy mit tett le eddig az asztalra, és legalább tisztességes elbánást kérnének. Bizonytalan helyzetben van a szakma. Ugyanakkor nem szabad túlerőltetnünk a dolgokat. Amikor az EÉR kapcsolatban megírtuk a véleményünket határozottabban, azt kaptuk vissza, hogy nem értik a felháborodásunkat. Erre egy másik idézet jut az eszembe: „A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme”. Mondja a Bibliában a példabeszéd. Arra kell gondolni, hogy nem haraggal, nem idegességgel, bölcsen végiggondolva, hogyan tudjuk elérni azt, hogy azon felszámoló szervezetek, akik munkájukat jól végezték, de nem gyűjtöttek össze ennyi pontot, mindenképpen eredményesen tudjanak a jövőben is felszámolóként dolgozni. Ebben kérem a tagszervezetek és felszámolók segítségét. Összefogást is kérek a szakmától. Ha nem fogunk összetartani, s nem lesz komoly együttgondolkodás, akkor a pályázatnál szomorú eredmények lehetnek.

Engedjétek meg, hogy üdvözöljem a konferencián megjelent vendégeinket és tisztelettel köszöntsem Dr. Csőke Andreát a Kúria bíróját, a Kecskeméti Törvényszéktől dr. Boda Ilona bírónőt. Megtisztelt bennünket továbbá Balogné dr. Kovács Judit, Balogh Zoltán úr, Varga Tibor úr és Faragó Adrienn. Örülök, hogy elfogadták a meghívásunkat.

Köszöntöm dr. Juhász László bírót a Pécsi Ítéltábla volt kollégiumvezetőjét. A Bankszövetség is megtisztelt bennünket, dr. Iljicsics Erzsébet az Erste Bank Workout vezetője és dr. Imre András és dr. Fritz Tamás ügyvédek jöttek el.

A NAV részéről Hodnik Ákost és dr. Bánfalvi Sándor osztályvezető urat köszöntöm, akik vállalták, hogy a fórumon részt vesznek.

A 2012. évi FOE konferenciát ezennel megnyitom.

dr. Csőke Andrea – Kúria

Köszönöm, hogy meghívtak. Függetlenül attól, hogy ki hol helyezkedik el ebben a szakmában, együtt kell működnünk mindenképpen. Összegyűjtöttem egy csomó határozatot, nem fogom mindegyiket felolvasni, csak jelezni fogom, mennyire fontos, s akit érint, az próbálja megtalálni. Fontos a kommunikáció, mert komolyodik a helyzet. Egyrészt komolyodik a tapasztalataim szerint. Én csak az egész csúcsát látom. Az a tendencia, hogy a hitelezők és a bíróságok is keményítenek a felszámolókkal szemben. Azt gondolom, hogy ez jó. A felszámolónak tisztességesen, átláthatóan kell dolgozni. A hozzánk felkerült határozatok alapján az látszik, hogy lehetséges – feltételezem, hiszen jót kell feltételezni a felszámolókról –, hogy jól csinálják, csak ez nem látszik. Emlékeznék az elhíresült mondásra: nem elég tisztességesnek lenni, annak is kell látszani. Ezt kell prezentálni mind a hitelezők, mind a bíróság felé. Ebben az esetben nem merülne fel olyan problémák, melyekről szó lesz. Melyekre szeretném felhívni mindenkinek a figyelmét, mert a gyakorlat elindult egy nagyon szigorodó irányba. Szigorodik a gyakorlat, s keményebben odacsapnak, gyorsabban lecserélik a felszámolót, ez ott fog lecsapódni majd a kormányrendelet kapcsán. S végül olyan felszámoló szervezetek, akik már évtizedek óta csinálják a felszámolást, esetleg nem kerülnek

be. Még ha nem is fogható meg valaki a jog eszközeivel, de érződik, ha valaki nem tisztességes. Mindenki érzi, a hitelező is, a bíróság is, csak nem biztos, hogy meg tudja fogni. Ennek is lesz következménye. Nem érdemes tükrözni a joggal. Akik ott fognak ülni, dönteni fognak pontok vagy megítélés alapján. Elég gumiszabályok vannak ebben a kormányrendeletbe: szeretem, nem szeretem, milyen híre van ennek a cégnek. Ezek mind befolyásolni fogják a döntéseket.

Az első, amire szeretném felhívni a figyelmet. A Kúriának új honlapja van szeptember 1.-től. Ott vannak a fizetéseképtelenségi határozatok. Kb. 10 db felkerült. A legfelsők a legújabbak. 8-9 felszámolási határozat van. Azért született ez, mert a végzések nincsenek anonimizálva, nem lehet megnézni sehol. A bíróságok meg tudják nézni a saját belső rendszerükön keresztül. De külsők nem tudnak hozzájutni a végzésekhez. Ezért született másfél évvel ezelőtt ez a kezdeményezés. Ez a felszámolás. Ha lejjebb görgetjük, akkor látjuk. Az első 9-10 a legfrissebb. Itt van a csőd. A legfelső a legújabb, egy friss határozat. Az ügyben sok kérdés merült fel, de végül csak 2-3 kérdésben kellett dönteni. A többieket megírtam a Céghírnökben. Az újdonság az archivált határozatok. Archivált határozatok néven kiemeltük azokat a felszámolásból és a csődből is, amik a csődtörvény változása miatt már a hatályos törvény alapján nem alkalmazhatók. Pl. a csődnél kivettük, hogy kellett régen a vagyonszelvény díját számolni. Ez most már érdektelen. Azért nem akarjuk innen eltüntetni, mert a felszámolási határozatoknál is – pl. téves átutalás, beszámítás, követelés vitatása –, változott a hatályos Csődtörvény. Lehet, hogy vannak benne olyan jogi gondolatok, fordulatok, melyek használhatók lehetnek. Ezek a hatályos törvény szerint már nem. Ha valakit érint, esetleg ötletet kaphat, hogy az ellenkezőjét hogy lehet megindokolni. Többségében végzések vannak. De van néhány ítélet is, amit annyira fontosnak találtunk a felszámolás szempontjából, hogy mégis ide betettük őket. Mindegyiknél jelezzük, hogy milyen formátumú, pl. végzés.

Nincsenek se felek sem tényállás, csak a végzés, abban a témakörben, amiben felmerült. Pl. hogy át kell-e venni a felszámolónak mástól az iratokat, mint az adós ügyvezetője. Itt van levezetve, hogy miért gondolja azt a Kúria, hogy igen.

Fogom mondani konkrét ügyeknél, hogy ez ítélet. A számoknál fogom mondani, hogy anonimizált blokkban meg lehet nézni. Ha végzés, olyan, ami fontos, akkor itt meg lehet nézni.

Csőd

A csőddel kapcsolatosan, ott van az a 4 határozat. Az első probléma, hogy vajon van-e felülvizsgálatnak helye? Az első fok meghozza a csődegyezséget, jóváhagyó határozatot, másodfok ezt helyben hagyja. Van-e helye felülvizsgálatnak? Az első álláspont az volt, s pillanatnyilag ez, hogy a csődegyezséget jóváhagyó jogerős végzés ellen nincs helye felülvizsgálatnak. Ezt még a Legfelső Bíróság abból vezette le, hogy a polgári eljárás szabályai szerint az egyezséget jóváhagyó végzés ellen nincs helye felülvizsgálatnak. Csakhogy a normális peres eljárásban a két fél mindegyike hozzájárul, hogy egyezséget kössenek, míg itt ez egy kényszeregyezés. Egyre több alkalommal érkeznek – főleg bankoktól, akiket lenyomnak a csődegyezésben –, miért ne lehetne felülvizsgálni, szerintük rossz a másodfokú bíróság határozata. Ebben a kérdésben volt aki az Alkotmánybíróságoz is fordult. Lehetséges, hogy ebben változás történik. Pillanatnyilag úgy néz ki, hogy az egyezséget jóváhagyó jogerős végzés ellen nincs helye felülvizsgálatnak. Ámde a megszüntető végzés ellen van. Ez azért furcsa, mert a megszüntető végzés jogerőre emelkedik és utána azonnal hivatalból indul a felszámolás. A konkrét ügyben, ami fel lett rakva a csődnél, ott már folyt a felszámolás, és vissza kellett tenni. Hogyan csináljuk vissza a már megindult felszámolást? Végülis a Kúria megmondta, ezt úgy kell csinálni, mintha nem is lett volna felszámolás, vissza kell fejteni a helyzetet. A Kúria álláspontja szerint a másodfokú bíróság döntése nem volt jogszabályszerű. Nem arról volt szó, hogy az egyezés jó. Az első fokon megszületett az

egyezség. Másodfokú bíróság a hitelező fellebbezése alapján eljár, és azt mondta, hogy ez nem jó. Azt mondta, megszüntetem az eljárást, mert jogszabálysértő volt az elsőfokú bíróság egyezséget jóváhagyó végzése. A felülvizsgálati kérelemben az adós azt mondta, hogy nem volt jó a másodfok döntése. A Kúria ilyenkor nem azt nézi, hogy jó volt-e a csődegyezés, tényleg tisztességes volt-e, hanem, hogy a másodfokú bíróság határozata megfelelt-e a jogszabályoknak? Ebben a konkrét ügyben azt kellett mondani, hogy nem felelt meg a jogszabályoknak. Az volt a dolog lényege, amikor a Kúria hatályon kívül helyezte a másodfokú bíróság határozatát, s akkor helyben hagyta az egyezséget. A fellebbezést olyan kifogásba hozott határozat ellen nyújtották be, ahol érdemben a bíróság nem vizsgálta a kifogást. Arról volt szó, hogy folyik első fokon a csődeljárás. Ott a felszámoló első fokon valamit nyilatkozott, ami ellen a hitelező benyújtotta a kifogást a bírósághoz. A bíróság azt mondta, hogy idő előtti ez a kifogás. Nem azt mondta, hogy alaptalan, hogy nincs igaza a hitelezőnek, azt mondta idő előtti. Utána létrejött a csődegyezés. Az a hitelező, akinek azt mondták, hogy idő előtti volt a kifogásod, ezt fellebbezte meg, és érdemben kezdte vitatni, hogy az ő hitelezői igénye nem volt jól besorolva, s az egyezés sem volt jó stb. A másodfokú bíróság belement és érdemben elbírált a hitelező igényét. Ez ellen nyújtott be az adós felülvizsgálatot. Igaza volt, mert ha az elsőfokú bíróság nem hozott érdemi határozatot, azt nem lehet felülbírálni. A másodfokú bíróság nem hozhatott volna érdemi döntést, mert az első fok sem hozott. A másodfokú bíróság mindig az elsőfokú bíróság határozatát bírálja el: jó volt, nem volt jó. Mivel nem hoztak, mivel idő előtti, akkor nem lehetett volna érdemben elbírálni. Gyakorlatilag emiatt kellett azt mondani, hogy nem jó a másodfokú bíróság határozata, s miután felülvizsgálat arra amit a másodfok hozott, más részeire nem volt, ezért csak azt a döntést lehetett hozni, hogy helyben hagyjuk a csődegyezséget. Miközben látszott, hogy a csődegyezés nem igazán tisztességes. Az volt a fura, hogy a következő, amiben hozott a kúria egy határozatot, ugyanilyen. Ugyanattól a vagyongfelügyelőtől. Ő vezényelte ezt az egészet. Ugyanilyen hibák voltak benne, s ott is lehetett látni, hogy érdemben maga a csődegyezés pofátlan. De jogilag nem tudtuk megfogni. Azt mondta az elsőfokú kollégám, hogy azt észleli, hogy egyre kifinomultabb eszközökkel működnek az adósok, a vagyongfelügyelők, jogilag vannak kipreciározva. Visszaélnek azokkal a lyukakkal, azokkal a lehetőségekkel, amikkel itt el lehet érni. Ez a konkrét vagyongfelügyelő cuki jogi munkát végzett, de tartalmában az ember megjegyzi, hogy biztos hogy támogatni kellett volna. Látszik ilyenkor, hogy a vagyongfelügyelő kéz a kézben működik együtt az adóssal.

Ennek a konkrét ügynek a kapcsán rengeteg kérdés merült fel. Nem hirdetni akarom a Céghírnököt, de ebben a konkrét ügyben ezekről a kérdésekről – az augusztusi Céghírnökben írtam Csődfogások címmel – , nem lehetett dönteni. Az egyik kérdés ebben az ügyben az volt, vajon van-e fellebbezésnek helye az eljárást befejező határozatban a kifogást hozott határozattal szemben. Benyújtja a hitelező a kifogást a csődeljárásban, azt mondja a törvény, külön fellebbezésnek nincs helye. A külön fellebbezést tekintetében a Pp.-nek van egy olyan rendelkezése, ha az eljárásjog ezt kizárja, hogy külön fellebbezésnek legyen helye, akkor az eljárást befejező határozattal lehet ezt támadni. Hoz az első fok egy határozatot. A hitelező, nem hitelező, mekkora összege van. Ez alapján kiszámolják a szavazatát. Eldöntik, van egyezés, nincs egyezés. De ha ez a kifogás támadható az eljárás befejező határozatban, akkor borulhat az egész. Azt mondja a másodfok, ez nem is volt hitelező, nincs szavazati joga, nincs meg a megfelelő szavazatszám. Nincs egyezés. Ezen ment a vita első és másodfokon. A másodfokú bíróságok közt is vita van ebben ügyben. A Kúriára is feljött, hogy van-e helye fellebbezésnek. A 12.§ 5. bekezdéssel kapcsolatos volt. A csődeljárásban két helyen is van kifogás a vagyongfelügyelő ellen: 15. szakasz. 3. bekezdése: a vagyongfelügyelő tevékenysége ellen lehet kifogás. A 12.§ 5. pedig arról szól, hogy a hitelezői igény besorolásával, befogadásával kapcsolatos kifogás. A 15. a vagyongfelügyelő tevékenységével kapcsolatosan a Kúria korábban már egy döntésében kimondta, hogy lehet a

végso határozat elleni fellebbezésben ezt támadni. Az volt a kérdés, vajon a hitelezői követeléssel kapcsolatos kifogást is lehet-e támadni? A Kúriának az lett az álláspontja, hogy igen. Bár ezek 2 különböző helyen vannak szabályozva. A 12.§ 5. tulajdonképpen a 12.§. 3. bekezdésében megtalálható általános vagyonfelügyelői kifogásnak egy különleges esete, egy speciális része, tehát mindegyiket lehet fellebbezéssel támadni. Ez a határozat fent van a Kúria honlapján.

A következő, ami szintén benne van ebben a határozatban, ha az egyezséget megkötötték, akkor van-e ezt követően helye kifogás előterjesztésének? A Fővárosi Bíróságon állítólag volt több ilyen ügy is. Ebben a konkrét ügyben is arról volt szó, hogy borzasztóan gyorsan bonyolították le. A hitelezői igényeket visszaigazolták, kitűzték, a 60. nap előtt meghozták az egyezséget. Egyszerűen nem volt idő, hogy a bíróság a kifogás kérdésében döntsön. A Kúria álláspontja: ha a hitelezőnek elegendő idő állt rendelkezésére, a kifogás előterjesztésére, de azzal nem élt vagy késlekedett, akkor a csődegyezség bírósághoz való előterjesztését követően nincs lehetőség a kifogás érdemi vizsgálatára. Ha azonban nem adtak neki elegendő időt. Tehát ma közölték vele, hogy nem annyival vagy hitelező, másnap megkötötték az egyezséget, akkor nyilvánvaló az egyezség létrejötte után is be lehet nyújtani a kifogást. Erre a vagyonfelügyelőnek figyelnie kell. Amikor csődegyezség van, a hitelezők számára bizonyíthatóan kell visszaigazolni, megfelelő határidőket, amit a csődtörvény elő ír be kell tartani. Ha korábban tüzi ki az adós a csődegyezségi tárgyalást, akkor inkább el kell halasztani, nehogy utólag jöjjön elő egy ilyen kifogással. Ez a kettő benne van ebben a határozatban. A 3. az én álláspontom, és ebben nincs még döntés. Az volt a kérdés, mi van akkor, ha a hitelező bejelenti a hitelezői igényét, de mondjuk azt mondja – 30 napon belül a csődeljárásban –, hogy kezességgel van biztosítva. Majd az 50. napon jön azzal, hogy neki zálogjoga is van. Lehet-e a zálogjogot ilyenkor figyelembe venni? A hitelezői igényt határidőn belül jelenti be, és azt mondja kezességgel van biztosítva. A kezesség nem minősül biztosított követelésnek. S az 50. napon jön azzal, hogy az én követelésem egyébként megtaláltam itt a fiókban, zálogjoggal is biztosítva van. Álláspontom szerint, ha a hitelező nem jelenti be, a követelésbiztosító mellé kötelezettségeket is a 30 napon belül, akkor ezt a biztosítékot a csődeljárás során nem lehet figyelembe venni. Mert ilyen nincs, hogy utólag jövek. Az egésznek rapid jellege van. Tudnom kell kit hova soroljak. Egy banknak tudnia kell, hogy van zálogjog vagy nincs. Ha nincs, akkor számolja fel az üzletét, mert tönkre fog menni.

A következő kérdés: mi minősül vitatott követelésnek?

Azt mondta az ítélőtábla, hiába van peres eljárás a hitelező követeléséve kapcsolatban, a vagyonfelügyelő nyilatkozata fogja azt mondani, hogy a követelés vitatott vagy sem. Ebből az következik, hogy a vagyonfelügyelő egy folyamatban lévő perben érvényesített követelésre is mondhatja, hogy ez nem vitatott. Azt gondolom, téves ez az értelmezés. A 12.§. 2. bekezdés bb pontjának értelmezése. Ha jól olvassa valaki a szöveget, ez úgy néz ki, hogy „vitatott követelések függetlenül attól, hogy azokkal összefüggésben bíróság vagy hatóság előtt van-e jogérvényesítés folyamatban.” Amelyik folyamatban vannak, azok vitatottak. Ezen felül még vitatottá teheti a vagyonfelügyelő is azt, amire nem folyik per. Így kell értelmezni. Egyébként a vagyonfelügyelő elvonná a bíróság hatáskörét. Érdekes volt, mert a másodfoknak más volt az álláspontja ebben az ügyben.

A következő, melyről sajnos nem tudtunk dönteni, pedig rendkívül fontos lenne: közjegyzői okiratba foglalt követelés. Hát ez valami csoda! Jó látni, hogy milyen okos jogászaink vannak. Közokiratba foglalt követelést kiállítója szerint is megkülönböztetjük a közokiratba foglalt követeléseket, meg a tartalma szerint. Amiről vita szokott lenni, az a közjegyzői okiratba foglalt követelés. Álláspontom szerint, ha én elvonulok egymagam a közjegyzőhöz, és közjegyzői okiratba mondom, hogy tartozik nekem mondjuk a Somogyi úr 3 millió forinttal. Ettől a követelés nem létezik. Ez egy ténytanúsító okirat. Azt tanúsítja, hogy

én elmentem és ő előtte ezt belemondtam a közokiratba. Ettől az a követelés nem létezik. Azt gondolom, - s ezekben a csődforgácsokban ezt próbáltam megfogalmazni. Ha valakinek jogi érvekre van szüksége, próbáljon meg itt kutakodni. Szerintem „az olyan jogügyleti akaratnyilvánítás ténye körébe, mely hitelezői követelést hoz létre” – tehát, ami követelésről szól, amit figyelembe kell venni közokiratba foglalt követelésként a 12.§. 4. bekezdésnél. Abba tartoznak a felek által közösen a közjegyző előtt tett jogügyleti nyilatkozatok: eladom, tartozik. Ott vagyunk mind a ketten, s előtte nyilatkozunk. Ide tartozik az adós tartozás elismerő nyilatkozata. Elmegyek és belenyilatkozom oda a közjegyzőnek, hogy én tartozom Pityunak. Ide tartozik az is, amikor a hitelező a felek között létrejött közokiratba foglalt szerződést felmondja, és közjegyzői okiratba foglaltatja a tartozás összegét. Ez azonban csak abban az esetben, ha az adós előzetesen közjegyzői okiratba foglaltan nyilatkozott arról, hogy a hitelező által a szerződés esetleges megszűnésekor megállapított összeget elfogadja. Biztos láttak ilyen banki szerződéseket, melyekben azt mondja az ügyfél: akármit mond a bank 10 év múlva, én azt elfogadom. Ha egy ilyen nyilatkozat benne van a szerződés szövegében, - olvassa el az adós, nem tudunk, mit kezdeni vele –, akkor a hitelezőnek joga van közjegyzői okiratba foglaltan közölni, hogy 1 millióval tartozol. Ha nincs a szerződésben ilyen, akkor hiába ballag el a bank, és közjegyzői okiratban nyilatkozza, hogy 8 millióval tartozik, az szerintem csak egy nyilatkozat. S a közjegyző csak azt igazolja, hogy ott nyilatkozta ezt. Ez az én álláspontom. Azt gondolom, hogy a gyakorlatnak ilyen irányba kéne elmenni. Ami a trükk. Ha le akarom nyomni a nagy bankot, és készülök a csőd eljárásra, akkor a csókos baráti hitelezőt elküldöm, hogy nyújtson be ellenem egy fizetési meghagyást, amire én nem mondok ellent. Ott van egy jogerős közokirat. Lehet azt vitatni? Még végrehajtási jogot is jegyeztetek az ingatlanra, mert a biztosított hitelezőt akarom kirugdalni a pozíciójából. Itt jön az be, amit már 2009-óta mondogatok, hogy a zálogtárgy értéke erejéig vagyok biztosított. Van egy ingatlan, melynek még nem tudjuk az értékét. Van a banknak rajta mondjuk 50 millió forintos zálogjoga. Rátesszük a fizetési meghagyás után további 30 milliót. Le akarjuk őt nyomni. Az ingatlan ér 20-at. Akkor nem mondhatom azt, hogy a bank 50 millióval biztosított, hiszen ő 20-al biztosított. Viszont a végrehajtási jogos 0-val biztosított. Nem biztosított. Ez most benne van a csődtörvényben. Két kis szó. A biztosított érték erejéig minősül biztosítottnak a hitelező. Amikor a vagyongfelügyelő kikocog az adóshoz első alkalommal, s bemutatkozik. Akkor azt kell mondani: van zálogjoggal terhelt vagyontárgyak? Abban a pillanatban igazságügyi szakértőt kell kirendelni rá. És az igazságügyi szakértő véleményével a vagyongfelügyelő abszolút biztonságban van. Mert ha nem tetszik a hitelezőnek, akkor majd ő azt mondja. De a vagyongfelügyelő nem így dönti el, hogy te hitelező vagy, te meg nem vagy hitelező. 48 milliót ér az ingatlan, akkor 48 millióval a bank. S onnantól kezdve a biztosított hitelezőt nem lehet lenyomni. Nem tudom, érthető-e, amit akarok mondani. Szerintem jogszabály módosításra lenne szükség, mert a biztosított hitelezőt ki kéne emelni ebből az egész körből. A vagyontárgyat nem szabadna bevonni a hitelezői kielégítésekbe, másrészt a zálogjogosult ugye zálogjoggal van biztosítva. Ő kívül lenne, nem is szavazna, nem venne részt, viszont nem értékesíthetné, nem szedhetné ki a vagyont. Gyakorlatilag egy moratórium lenne rá is. Nem vihetné el a vagyontárgyat, nem szavazna, és a többiek közt kellene megállapodni.

Ha az ingatlan értéke ebben a konkrét ügyben, amit emlegetek mondjuk 500 millió Ft, akkor nyilván mindenki zálogjogosult, de az akkor más tézsa. Akkor nyilván majd megállapodnak. Ezeket szerettem volna a csőddel kapcsolatban elmondani.

Kezdjük a felszámolást.

Egy nagyon érdekes kemence meleg határozatot hozok. Tegnap ment vissza az elsőfokú bíróságra. Azért hoztam el, mert ez a probléma sokszor felmerülhet, s még nincs fõnt a Kúria honlapján. Ha nem kerül fel a honlapra, akkor lehet kérni róla anonimizált másolatot. A száma: GFV X. 30388/2011/4. A konkrét ügyben egy egyéni vállalkozóval szemben

indították meg a felszámolási eljárást olyankor, amikor ő még nem volt adós, nem volt felsorolva a csődtörvényben adósként. Folyt a felszámolás, majd a közbenső mérleget megfellebbezte a hitelező, aki közölte, hogy ezt nem is lehetett volna felszámolni, ez nem adós. Másodfok pedig azt mondta, hogy tényleg. Megszüntette az eljárást, mindent hatályon kívül helyezett. S ezt felülvizsgálatozta meg a felszámoló nagyon helyesen. Azt mondta: én ki voltam rendelve, én dolgoztam, nekem jár először is a felszámolói díj. Másodszor bérgaranciát vettem igénybe, szerződéseket kötöttem, ezek nincsenek lezárva és nem tudom, hogy ez most szabályos volt vagy nem. Előfordulhat, hogy a bíróság a felszámolás megindulása után szünteti meg a Pp. alapján az eljárást. Tehát ez nem a 45/A, hogy megszüntetjük, mert mindenkit kifizettünk. Arról szól, hogy meg sem indulhatott volna. Ugyanez a szituáció, amikor igazolási kérelemnek helyt adnak, vagy a kézbesítési vélelmet megdöntik. Már folydogál a felszámolás, szegény felszámoló dolgozik, és egy év múlva kiderül, hogy nem is úgy volt, ahogy volt, s akkor senki nem tudja, hogy mit kell csinálni. Itt le van írva. Jogot alkotott a Kúria. Kimondta, a Pp. szabálya szerint az eljárás megszüntetésekor, a bíróságnak rendeznie kell a fennálló jogviszonyokat. Pl. ideiglenes intézkedést meg kell szüntetni, költségekről kell rendelkezni, stb. Itt a felszámolásnál egy speciális helyzet van. A fennálló jogviszony a felszámolónak a munkája, akit a bíróság jelölt ki, ő dolgozott, tehát meg kell állapítani neki egy felszámolói díjat. Az, hogy ki fogja viselni, az lesz egy következő kérdés, melyet a másodfokú bíróság majd kitalál. Ez egy dolog, hogy a felszámolónak valamiféle díjat kell megállapítani. Azt is megállapította a Kúria, hogy hiányos volt a másodfokú határozat. „Az eljárást megszüntető végzésben a bíróságnak rendelkeznie kellett volna a felszámolás során ki nem fizetett felszámolási költségekről.” Arról, hogy ezt kinek kell viselnie. Rendelkeznie kell arról is, a Cstv. 25. § 3. bekezdésének analóg alkalmazásával – ez az amikor külföldön és nálunk is megindul egy eljárás, s kiderül, hogy ott folyik. Ott beleírta a csődtörvény, hogy a felszámolási eljárás megszüntetését megelőzően beállt joghatások, így különösen a felszámoló által kötött ügyletek alapján fennálló jogok és kötelezettségek fennmaradnak, azok az adóst, jogutódját jogosítják, illetve kötelezik és arra is figyelemmel kell lenni, hogy az egyetemlegesen fennmaradó vagyont kinek kell odaadni. Ha valakinek hipp-hopp megszüntetik az eljárást, nyújtson be egy kérelmet hivatkozva erre a határozatra. Tessék megállapítani egy kiegészítő végzéssel a díjamat. Tessék rendelkezni az esetleg ki nem fizetett felszámolási költségekről. De akkor azt részletesen le kell írni, kinek mit hogyan, mennyit. Ha voltak olyan szerződések, munkaviszony megszüntetések, bármi olyan lépése a felszámolónak, amiről utóbb kiderült, hogy nem tehetett volna meg, arra azt kell mondani, hogy de bizony ez érvényes. Gondoljanak bele: megszüntetik egy munkavállaló munkaviszonyát. Utána kiderül, hogy nem is volt felszámolás alatt. Ha ezt nem zárja le, ha nem mondja ki a bíróság, hogy de bizony jó volt a munkaviszony megszüntetése, akkor jöhet a munkavállaló, hogy nekem 2 évre vonatkozóan munkabér igényem van. Vagy a bérgaranciát lehívták és utólag kiderült, hogy ez szabálytalan volt, akkor ezt magukon tudják levéni. Ezt ki kell mondatni a bírósággal.

A következő is egy mérföldkő: mikor lehet a felszámolót felmenteni? Mik azok a kizáró okok, ami alapján ő nem lehet felszámoló? A Csődtörvény 27/A § 4. bekezdése felsorolja a kizáró okokat, hogy ki nem lehet felszámoló. Ebben az ügyben a felszámoló korábban az adósnak is meg a hitelezőnek is mindenféle ügyleteket végzet pl. könyvelés, s végül őt jelölték ki felszámolónak. Összeveszett a hitelezővel. Az volt a kérdés, vajon a Pp. szabályai, amikor egyéb okból elfogult valaki, azt lehet-e alkalmazni a felszámoló kizárására? A Kúria GFV X 30298/2011/6 –ban kimondta, hogy a felszámoló egy speciális szakértő. „nem vitásan a felszámoló szervezet a bíróság által a felszámolási tevékenység lefolytatására kijelölt szakértő, mely a felszámolási nem peres eljárás szabályai szerint végzi speciális szakértői tevékenységét. Peres eljárásban a szakértő feladata, hogy megítéljen egy tény vagy egyéb körülményt. Felszámolási eljárásban a felszámoló feladata nem csak az adós

helyzetének felmérése, a hitelezői igények minősítése, hanem ezen felül a Cstv. rendelkezési joggal is felruházta az adós vagyona tekintetében. Ez a többletjogosítvány azonban nem változtat azon a tényen, hogy a felszámoló különleges szakértői tevékenységet végezne. A szakértőnek viszont az elfoglaltsági kifogást be kell jelentenie a Pp. szerint. A Pp. 13. § 1. bekezdés e pontja értelmében a felszámolóknak, amikor eldöntik, hogy van kizárási jog vagy nincs kizárási jog, akkor ezt is figyelembe kell venni. Itt is keményedik a dolog. Voltam-e valamilyen jogviszonyban az adóssal? Nem lehet az, hogy korábban én voltam a könyvelője, most pedig én leszek a felszámolója. Ilyen szerintem abszolút kizárt.

Lehet, hogy azzal kapcsolatban nincs igaz a Kúriának, de megpróbálta megfogalmazni, hogy ki is a felszámoló. Azt gondolom, hogy speciális szakértőnek tekinthető, ezért ez fontos.

Az iratátvétel már ott van. Ez az első határozat, amire hivatkoztam. Gyakorlatilag itt arról van szó, hogy az adóhatóság addig verte az adós ügyvezetőjét, míg az bevitte öhozá az iratokat. A felszámoló pedig azt mondta, hogy nem veszem át a NAV-tól, mert nekem az adós ügyvezetőjétől kellene átvennem. Erre azt mondta az első, másodfok és a Kúria is, hogy de bizony át kell vened, hiszen a csődtörvény azt is előírja, ha nem kapok mérleget, akkor szakértővel meg kell csinálnom.

Szeretnék visszautalni az iratok átvételével kapcsolatos határozatra. Tudom, hogy nagyon haragszanak a Legfelsőbb Bíróságra. Kinek kell elszállítani az iratokat a felszámoló székhelyére, hol kell átvenni az iratokat? A Kúria azt mondta, hogy az adós székhelyén kell. Nem kellett tovább ragozni a dolgokat. Nem arról van szó, hogy mindig az adós székhelyén kell. Fel kell szólítani a csődtörvény szabályai szerint: 40 napon belül add át az iratokat. Megírom az ügyvezetőnek, hogy január 5-én ekkor és ekkor itt várlak az adós székhelyén, add át az iratokat. Nem adja át. Onnantól kezdve ez a kötelezettség megszűnik. Nem arról van szó, hogy mindig a felszámolónak kell odarohannia. Ő van késelemben, az adós ügyvezetője, akkor neki kell átszállítania az iratokat. Tudom, hogy nagyon fájnak emiatt, amit meg is értek. Az első lehetőség a csődtörvény, ami abban a határozatban le van vezetve, az arról szól, hogy igen át kell adni, a felszámolónak pedig át kell vennie. Ott egyszer, akkor. Ha nem kapja meg, márpedig általában nem szokta megkapni. Ott várnak 10 percet, amíg nem jön meg, s akkor lehet mondani, hogy inentől kezdve tiéd a költség, te hozod ide.

A következő a hitelezői minősítéssel kapcsolatos. Remélem csak vakvágány, ami ebben az ügyben felmerült. Folyik a felszámolás, a hitelező bejelentkezik, de az adós kezeze kifizeti a hitelezőt részben vagy egészben, akkor a kezes a Ptk. erejénél fogva a hitelező helyébe lép. Nem kell neki újra befizetni a nyilvántartásba vételi díjat, nem kell újra jelentkezni. Ebben a konkrét ügyben a bíróság kimondta, hogy a hitelezői minőség nem kötődik a bejelentőhöz. A polgárjog szabályai szerint a jogutódlásra lehetőség van. Egy elnyert hitelezői pozícióba történik változás.

Következő peres eljárás. 49/D megítélése a 2009-es módosítás előtt. Két vagy 3 ilyen ügy össze is torlódott. A felszámolók folyamatosan arra hivatkoznak, hogy a 49/D-ben nincsenek benne a követelésen levő zálogjogok. Ha nem értékesítik a követelést, amin a hitelező zálogjoga van, hanem önként fizet a kötelezett, befolyik az összeg, ez nem zálogjoggal biztosított követelés. Egyértelműen kialakult a gyakorlat. Ez bizony zálogjog. A Legfelsőbb Bíróság kimondta GFV X 30409/2010/5. A bíróság álláspontja, hogy a jogalkotó a zálogjogosultakat az adós vagyonából történő kielégítés során elsőbbségben kívánta részesíteni. A 2009-et közvetlenül megelőző időszakban csak a 49/D az, ami a zálogjogosultakkal foglalkozik. Azt hittem, hogy a kardomba dőlök, amikor megláttam, hogy nem csak a felszámoló, a bíró is az 57 1. bekezdés b pontjába sorolta a hitelező zálogjogba sorolt kötelezettségét. Oda csak a vagyonterhelőnek, a ki nem elégített követelése, mikor már eladták a vagyont, és a 49/D alapján kifizették, az kerül oda. Amikor valaki zálogjogos hitelezést bejelent, akkor nem lehet az 57 1 B-be, függetlenül attól, hogy milyen zálogjoga

van. Ha követelésen állt fönn a zálogjoga a hitelezőnek 2009 előtt megindult felszámolásokban, az is a 49/D és a befolyt összeget – függetlenül attól, hogy nem értékesítette a felszámoló, hanem önként fizetett a kötelezett –, a zálogjogosult részére kell kifizetni. Szerintem úgy, hogy levonjuk a felszámolónak járó pénzt, mintha eladta volna. Hiszen ő hajtotta be. Úgy kell kezelni, mint az összes többi zálogjogot.

Kielégítési sorrend. A felszámolási költséggel kapcsolatosan ezek fent vannak a honlapon. Nekem is volt egy ilyen határozatom, csak a felek 8 év után feladták és inkább megállapodtak, mert a bíróság nem tudta eldönteni, mi van akkor, ha felszámoló mond fel egy szerződést, és a másik félnek ebből adódó igényé hova kell besorolni. 8 évig küzdöttünk abban az ügyben. 8. év után azt mondták, hogy nem próbálkoznak újra. Mindenfélét megpróbáltunk, inkább megállapodtak. GFI X 30270/2011/4. Hosszas értekezés található arról, mi is a felszámolási költség. Lehet, hogy nincs igazunk, de mást nem tudtunk kiizzadni. A szóhasználatot próbálta itt elemezgetni a bíróság. A Kúria álláspontja szerint a kérdés megítélésénél a Cstv. 57. szakasz 2. bekezdés b pontjának a szóhasználatából kell kiindulni. A törvény a gazdasági tevékenység ésszerű befejezésével, vagyon megőrzésével ill. a környezeti károk, terhek rendezésével kapcsolatos költségeket említi. Míg az összes többi dolgot, ami itt fel van sorolva, jogcímenként jelöli meg: kártérítés stb. Ebből az a következtetés vonható le, amikor költség kifejezést használ a jogszabály, azt nem jogi, hanem közgazdasági, számviteli értelemben használja. Azt kell megvizsgálni, mi minősíthető számviteli szempontból gazdasági tevékenység ésszerű befejezés költségének. A költséget úgy kell értelmezni, hogy miután a felszámolás időszakában az adós felszámoló által vezetett tevékenysége annak ésszerű befejezésére irányul ezért, amennyiben a törvény másként nem rendelkezik, kizárólag a tevékenység ésszerű befejezése érdekében felmerült kiadás minősül felszámolási költségnek. Nem tartozik ebbe a körbe az adós felszámolás kezdő időszakában már fennállt szerződéses kapcsolatainak lezárása folytán a másik felet ebből eredően megillető követelés, mert az nem minősül kiadásnak, ráfordításnak. Hogy ez jó-e, nem jó? Hosszas kínlódás után jutottunk erre. Tehát továbbra is, ha akarom költség, ha akarom nem. Ennek volt előzménye. Volt egy olyan ügy, ahol a szerződés felmondásából eredő kárát akarta érvényesíteni, s ott azt mondtuk, hogy azt nem lehet felszámolási költségként. Ebben az ügyben addig izzadt a másodfok, amíg azt mondta, hogy az is kár, ami ebben az ügyben a felmondásból ered. Ki kellett mondani végre, hogy ami korábban már létezett szerződés, a felszámoló belép az adóshoz, felbontja ezt a szerződést. Az ebből eredő igény, az nem felszámolási költség. Be kell sorolni valahová. Ha ez már megvolt a felszámolás kezdő időpontjában. Ha a felszámoló kötötte a szerződést, és azt mondja fel, akkor ez felszámolás költség, mert ez a tevékenység ésszerű befejezésével kapcsolatos.

A következő a követelések érvényesítéséhez kapcsolódik. Ez egy ítélet GFV X 30097/2011/4. A Cstv, 33/A olyan amilyen. Ezzel szemben vannak egyéb más eszközök is az ügyvezetővel kapcsolatosan. Pl. A Ptk. 339. §. Ebben a konkrét ügyben pénztárhány volt. Nem adta át papíron a pénztárban szereplő összeget. Jogilag a Legfelsőbb Bíróság volt, aki eljárta. Részletesen leírta, hogy ilyen esetben a felszámoló az adós nevében beperelheti a volt ügyvezetőket, hiszen kárt okoztak a cégnek. A Ptk. 339. „aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni.” Ha a felszámoló nem kapja meg a pénztárban papíron szereplő összegeket és az ügyvezető nem tudja papírokkal igazolni, hogy ezt kire fizette ki, akkor be kell neki fizetni a céghez.

Egy teljesen új dolog. Az elővásárlási jog, vételi jog kapcsán azt mondja a Ptk. hogy ezeket nem lehet értékesíteni, nem forgalomképesek. Ha eladják az elővásárlási jogot, ez semmis. De gazdálkodó szervezet kijelölheti azt a személyt, aki-e jog gyakorlására jogosult. A felszámolás alá került adósnak volt egy visszavásárlási joga. A felszámoló meghirdette értékesíteni.

El is adta. A visszavásárlási jog jogosultja most már fizetett pénzt a felszámolónak. A felszámoló, mint az adós képviselője kijelölte a visszavásárlási jog gyakorlására, aki megvette ezt a jogot. Ezt támadta az, akitől vissza akarják venni a vagyont, valami ingatlant. A gazdálkodó szervezet kijelölhet mást a jog gyakorlására. Ez tiszta sor. Kérdés az volt, hogy kaphat-e ezért pénzt? Ez az ítélet GFV X 30254/2011/8 kimondja, hogy gazdálkodó szervezetnek kötelessége pénzt kérni ezért. Akkor szoktam felkapni a vizet, amikor a bankok kijelölik az arra járó Pistát, Józsit, akárkit a vételi jog gyakorlására. Ingyenbe? Nyilván a bank nem kap érte semmit. Miért pont őt? Ez a határozat szerint a gazdálkodó szervezetek kötelesek ezért pénzt kérni, különösen egy felszámolás alatt levő cégnél, ha a kijelölési jogot értékesíteni tudja. Hosszan le van vezetve, hogy ez gyakorlatilag eladható. Ez egy vagyoni értékű jog. Ebben a speciális esetben, ilyen különleges módon forgalom képes.

A biztosítéki célú engedményezésnél van az a sok évvel ezelőtt hozott Legfelsőbb Bírósági határozat, mely azt mondta, ha biztosíték célú volt az engedményezés, akkor az engedményezett követelések a felszámolás megindulásával visszazállnak a vagyonba. A banki szektor leleményesen vegyes típusú engedményezési szerződéseket alkotott. Felírják az elejére, hogy ez teljesítési engedmény, ezzel akarják kilőni, hogy a felszámolásba visszakerüljön, de tartalmában ez bizony biztosítéki célú engedmény. Ez a konkrét ügy melyben ítélet született, tehát anonimizálva lehet megnézni a GFJ X 30025/2012/15. Megpróbálta a Kúria szétszedgetni. Arra az álláspontra helyezkedett, ahhoz, hogy eldöntsük, hogy ilyen vegyes típusú engedményezés biztosítékú célú vagy teljesítési célú inkább, szét kell szedegetni az egyes jellemzőit. Tulajdonképpen akkor beszélünk teljesítési engedményről, ha megkötik a felek a szerződést, abban a pillanatban a beszéd, a követelés érvényesítésének joga átmegy a másikkhoz, de ezzel az én kötelezettségem: vagy pénzt kapok érte vagy csökkentik a vevővel szembeni kötelezettségemet. Én adok követelést, ő ad pénzt. Innentől kezdve semmi közöm hozzá. Ehelyett azt csinálják a bankok, teljesítési engedmény, ki van rá írva, az enyém, de te szeded be. Mindig amikor befolyik valamilyen követelés, azzal csökkentem a feléd fennálló követelésemet. Ez egy tökéletesen biztosítéki engedmény. Attól, hogy valamire felírják, még nem lesz teljesítési engedmény. Szét kell szedegetni a szerződés elemeit. Ez a felszámolók szempontjából azért jó, mert ha látnak egy ilyen szerződést, előkapják ezt az anonimizált ítéletet, és az alapján el tudják dönteni, hogy enyém a babaruha vagy az övé.

Jövő héten kedden hirdetünk egy határozatot, ami a Cstv. 49. § 5. bekezdésével kapcsolatos. A felszámoló értékesít. A Cstv. 49. § 5 azt mondja, akkor támadható meg a szerződés, ha az értékesítés formáira és a közjegyző igénybevételére vonatkozó szabályokat megsértik. Teljesen egyértelmű a bírói gyakorlat, a pályázat minden részletes szabályát is be kell tartani. Ami a 49/A-ban van, azt be kell tartani.

Nem Ptk. alapon támadják meg a felszámoló által történő értékesítést, hanem azért, mert megsértette a csődtörvény szabályait. Ez az alaphelyzet. 30 napos határidő van. Van egy határozatunk, egy ítélet, amiben kimondta a Kúria, ha valaki a 30 napos határidőn belül azt mondta, hogy szerintem nem írta ki rá pl. hogy piros masni és ezért sérti a szabályokat, 30 nap után nem jöhet azzal, hogy nem kétszer, hanem háromszor kellett volna meghirdetni. A dolog lényege, hogy a 30 napos határidő után a kereset alapjául szolgáló tényállást nem lehet megváltoztatni. Ha először azt mondom, hogy ezért támadlak 30 napon belül, akkor nem jöhetek a 60. napon azzal, hogy nem is ezért, hanem azért nem volt jó a te értékesítésed. Ez egy védekezés PFV X 20783/2012/11.

Nem tudom, csinálnak-e vagyონrendezéseket. Az volt a kérdés, hogy követelésre lehet-e vagyónrendezési eljárást kezdeményezni? A gazdálkodó szervezet, akit töröltek, utólag kiderült, hogy van egy követelése. Erre a követelésre hivatkozva lehet-e vagyónrendezési eljárást kezdeményezni. Azt mondta a Kúria, hogy nem. A törölt cég követelése kötelmi jogi igény, mely vagyónrendezési eljárás tárgyát Ctv. 119. §-ban írtakra

figyelemmel nem képezheti, mert a követelés nem lehet tulajdonjog tárgya. Ez a határozat utalt egyébként a Csődtörvény 83/A-ra. A végén mindenféle újfajta eljárások vannak. A 83/A-ból azt a következtetést vonta le, hogy a törölt céget illető tulajdonjog esetén vagyonrendezési eljárás folytatható le. Minden más közhiteles nyilvántartásban szereplő jog esetében azonban egyszerű törlésre kerül sor, ha a törölt cég felszámolás folytán szűnt meg, mert a jog, amennyiben annak jogosultja a törölt gazdálkodó szervezet már nem létezik. Meddig él egy kötelem? Ha egy kötelem esetében az egyik fél megszűnik, akkor a kötelem lebeg? Nem. Megszűnik. Az egy másik kérdés, hogy mi van a pénzekkel, a letétbe helyezett összegekkel, amik a bankkal szembeni követelésnek minősülnek?

Somogyi Ferenc – FOE Elnöke

Köszönöm az előadást. A szakmai fórum résztvevőit kérném, hogy foglalják el a helyüket. dr. Boda Ilona, Hodnik Ákos, dr. Juhász László. Filip György celebrálja a szakmai fórumot. Szerintem azért van ennyi dolga a Kúriának, mert a csődtörvény rossz. Azt látom legnagyobb problémának, hogy a törvényalkotó nem a törvény alapcéljából indul ki, hanem megtalál a törvény egy mondatában egy kiskaput – jó példa volt erre a hitelezői igény bejelentés példája –, és ebből kiindulva okos ügyes ügyvédek a kiskapukat kihasználva szétcincálják a törvényt. S elfeledik a törvény elsődleges célját, jelen esetben a hitelezők minél jobb arányú kielégítését, a cég megmentését. Ha elfelejtjük a törvény célját, akkor az következik, hogy a csődtörvénynek van 852 fajta módosítása, ebből 7 nagyobb, s mindig elő kell venni a törvényt az ügyvédeknek, bíróságoknak, úgy ezeket a kérdéseket nézni. Nagy feladat lenne, hogy kialakuljon egyfajta tradíció.

Megérkeztek az MKK képviselői Koleszár Róbert vezetésével. Üdvözljük őket is.

A fórumra a kérdéseket kivetítjük.

Filip György – FOE Alelnök

Tisztelettel köszöntöm Boda Ilona bírónőt, Hodnik Ákost, dr. Juhász Lászlót, Csőke Andreát. Ők fognak azokra a kérdésekre válaszolni, melyeket a jogi bizottság összeállított. Csőke Andrea egy nagyon fontos dolgot elfelejtett megemlíteni.

dr. Csőke Andrea - Kúria

Keményedik a gyakorlat. Két ügyünkben is felmerült, hogy azért mentenek fel felszámolót, mert a közbenső mérleget nem nyújtják be. A közbenső mérleg tekintetében az volt az álláspont, amíg az első közbenső mérleg nincs jóváhagyva, nem lehet a másodikat benyújtani. Ez téves. Ezen túlléptünk. Tessék odafigyelni rá. Évente be kell nyújtani. Még ha az első meg is van fellebbezve. A közbenső mérleg az egy elszámolás. Az 50.§-ban a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható. Amíg a másodfokú bíróság meg nem változtatja, ha a bíróság jóváhagyta a közbenső mérleget, akkor azokból az adatokból kell kiindulni a felszámolónak. Lehet, hogy át kell dolgoznia a felszámolónak a másodfok alapján, de nem lehet várni évekig. Ha ide-oda tologatjuk a közbenső mérleget, 3-5 év is eltelhet anélkül, hogy a felszámoló beszámolt volna a hitelezők vagy a bíróság felé, hogy mi történt. Amikor csöngettek kötelező csinálni és benyújtani a saját érdekükben. Ez lesz a gyakorlat. Megszületett Kúriai döntés is. Ha a pénzt felveszi a felszámoló, mert a fellebbezésnek nincs halasztó hatálya, akkor bizony az is következik, hogy amíg a másodfok meg nem változtatja, addig úgy kell tekinteni, hogy abból kell kiindulni, annak megfelelően kell a következő mérleget megcsinálni.

Filip György - Alelnök

11 kérdést állított össze a szakmai bizottság. Boda Ilona bírónő írásban is megcsinálta a válaszokat. Ki tudjuk vetíteni a kérdéseket.

Az első kérdés a függő követelésről szól (ld SZB mellékelt kérdéssora)

dr. Boda Ilona – Kecskeméti Törvényszék

Azért írtam le a válaszokat, mert számomra is problémát okoztak a kérdések, és nem szeretnék semmilyen hibát elkövetni a válaszokban. Élek azzal a lehetőséggel, hogy felolvasom a válaszokat.

Komoly problémát okoz, hogy a Cstv.3.§ 1. bekezdés g pontjában foglalt definíció és a számviteli törvény szerinti definíció nem fedi egymást. Eltérő szabályok vonatkoznak. Az általános szabályok szerinti befejezésnél és az egyezséggel történő lezárásnál. A 3. § 1 bekezdés g pontja szerinti függő követelésekre, illetve a számviteli törvény szerinti függő követelésre, amely utóbbi magában foglalja a vitatott követeléseket is. Egyet értek azzal az értelmezéssel, hogy a függő követeléseket a felszámoló nyilvántartásba veszi, besorolja. Ugyanakkor a visszaigazolásban közli, hogy ezeket függő követelésként tartja számon. Ugyanakkor ezeket a követeléseket külön nyilvántartásba, hitelezői kategóriába kell sorolni. Így lesznek határidőn belüli, illetve határidőn túli követelések. Illetve határidőn belüli és határidőn túli függő követelések. Erre utal állásponantom szerint a Cstv. 46 .§ 5. bekezdés b pontja fontos, hogy a törvény nem számviteli törvény szerinti függő követelésről beszél, hanem csak függő követelésről, ami alatt a Cstv. 3. § 1 bekezdés g pontja szerinti fogalmat kell érteni. Függő követelés tehát csak a Cstv. 3. § 1 bekezdés g pontjában felsorolt követelés lehet, tehát mással nem is lehet függő követelésként foglalkozni. Ami ebbe nem fér bele az vitatott követelésre vonatkozó szabályok szerint kezelendő. A 44.§ 1.a bekezdés, véleményem szerint a Cstv. módosítási hibája, hogy a számviteli törvény lényegesen szélesebb fogalom meghatározását nevesíti, miközben saját maga a jogszabály más fogalmi meghatározást definiál a függő követelésekre.

Ha a számviteli törvény szerinti fogalom-meghatározást nézzük, az egyértelműen kizárja a függő követelések közül a vitatott követeléseket. Így egyezés esetében a vitatott követelésre a 44 § 3-4 bekezdését kell alkalmazni. Ezzel a kérdéssel foglalkozott egyébként a Kúria február 29.-i kollégiumi ülése is. S a kollégiumi ülés határozott állásponcija az, amit én is itt hangsúlyozni kívántam, hogy függő követelésként a Cstv. szabályai szerint kizárólag a Cstv. 3. § 1 bekezdés g pontja szerinti fogalmat kell érteni, és minden más ettől eltérő követelés nézetem szerint vitatott követelésként kezelendő.

dr. Csőke Andrea - Kúria

Teljesen egyetértek az Ilonával is. A 44. 1 a nem azt mondja, hogy ezeket ki is kell elégíteni. Az, hogy nyilvántartásba lehet venni. Az összefoglaló végével nem értek egyet. A felszámolási egyezés esetén majdnem az összes függő követelésre a követelés 100 %-os mértékig bírói létbe helyezés kell, bírósági létbe kell helyezni, kivéve a vitatott követeléseket. Szerintem ezek nem léteznek. Ha az ember megnézi a számviteli törvény szerinti függő követelés, függő kötelezettség fogalmát, ott a kezesség, bankgarancia, váltókezesség az adóssal szemben, ha nem váltják be, nem létező követelés. Ha a csódtörvény

erről nem beszél, akkor miféle letétet akarok én? Vagy 100%-os mértékig elkülöníteni. A vitatott követelés oké, de azt rendezi a csődtörvény, hogy elkülönítetten kezelni kell.

Azt gondolom, amiket a csődtörvény nem minősít függő követelésnek, arra figyelemmel kell az egyezséget megkötni. Arra gondolniuk kell a hitelezőknek, lehetséges, hogy közben utólag valaki majd beváltja a bankgaranciát, s akkor nekem fizetnem kell. Vagy lehet, hogy a kezesség miatt nekem majd fizetési kötelezettségem keletkezik. Azt gondolom, hogy amíg ezek nem léteznek, azokra nem kell letétet. Más térsza, amit a csődtörvény így minősít. De azt külön is kell kezelni, letétbe helyezni. Meg kell különböztetni a csődtörvény szerinti függő követelést és a számviteli törvény szerinti. Itt erre nem kell letétet képezni.

dr. Juhász László – Pécsi Tudományegyetem

Az Elnök úrral abban állapodtunk meg, hogy amikor vége van a fórumnak, akkor fogom bejelenteni, hogy megjelent a könyvem 4. kiadása. S a fölött kérdések nagy részére valamilyen választ megtalálnak benne. Erre a konkrét kérdésre, ami felmerült, az Andreával egyező választ adtam. Az egyezésnél éleződik ki ez a kérdés. Valóban megzavarta a gyakorlatot a törvénynek ez a rendelkezése, hogy kell ezekről valamit az egyezés során rendelkezni. A számviteli törvény szerinti függő követeléssel rendelkezők nem részesei az eljárásnak. Elképzelhetetlen, hogy a résztvevő felek olyanok követeléséről egyezkedjenek, aki nem részese ennek az eljárásnak. Ezért csak az lehet célja ennek – belemagyarázzuk a törvénybe jobb híján –, hogy figyeljete az egyezségkötésnél, mert most megegyeztek, hogy kaptok ennyi meg ennyi pénzt, holnapután pedig jön egy olyan helyzet, hogy az adós pénzeszközeit elviszik, és nem fogjátok megkapni amit az egyezésben kikötöttetek.

dr. Csőke Andrea – Kúria

A csődtörvény szerinti függő követelés jogosultja szavaz, olyan, mint egy hitelező. Emezek senkik.

dr. Boda Ilona – Kecskeméti Törvényszék

Gyakorlatilag ebben a válaszban én is hivatkoztam a Kúria február 29.-én emlékeztetőjére. Ebben az van, hogy fontos, hogy ezt a két fogalmat elkülönítsük a számviteli törvény szerinti függő követelést és a Cstv. szerinti függő követelést. S függő követelésként a Cstv. 3. § 1 bekezdés g pontja szerinti fogalmat kell érteni.

.....

Filip György – FOE Alelnök

2. kérdés: Új módosítás szerint a Cstv. 4. § 3. bekezdés f pontja, amely az adós vagyoni köréből kiemeli a levont járulékokat, egyebet. Hogy minősítik itt a résztvevők? Mert mindig utólag mondják meg, hol volt a céltábla, hogy kell ezt nekünk kezelni? (Izd. SZB mellékelt kérdéssora)

dr. Boda Ilona – Kecskeméti Törvényszék

4 féle választ is tudnék erre a kérdésre. Ebből látható, hogy a vidéki bírók gyakorlatlanságával és tudatlanságával állók én ehhez a kérdéshez. Itt is az dönti el a kérdést, hogy volt-e pénze az adósnek akkor, amikor a felszámolás kezdő időpontja volt, a felszámolás

megkezdődött, ezeknek a járulékoknak a kifizetésére vagy nem. Ha történetesen volt, akkor egyértelműen ki kell fizetni a NAV-nak. Ha pedig nem volt, akkor a NAV sajnos be kell, hogy jelentkezzen hitelezőként az eljárásba.

dr. Hodnik Ákos – NAV

Egyszerű a helyzet. Amikor olvastam a kérdéseket, akkor én is örültem, hogy végre megtudjuk, hogy hogyan is kéne értelmezni ezt a szabályt. Hozzátennem, hogy nem a NAV javaslataként került bele a csődtörvénybe. Számunkra is meglepő volt. Nekünk ugyanez a problémánk volt a javaslattal, hogy akkor most mit is értünk alatta? Nyilván az a 10.000 forint, amit a volt vezetője levont és a pénztárcájába eltett vagy a vaskasszába vagy vett rajta egy fénymásolót, azt nem lehet beazonosítani, hogy ez a pénzösszeg az a pénzösszeg. Ha van pénz, akkor egyszerűbb a helyzet. A nincs pénzeszköze a felszámolás alá került adósnak, akkor a vagyoni eszközök, a fizikális vagyonból ezt le lehet-e vonni, el lehet-e különíteni és úgy tekinteni, hogy akkor a helyébe lépett? Az értékének megfelelő vagyonra, a vagyon értékesítéséből befolyó pénzből erre igényt tarthatnánk? Mi kialakítottunk 2 értelmezést. S elneveztük egy soft és hard verzióknak. A soft egyezik a kérdésfeltevés b pontjával, tehát ha van pénz a felszámolás kezdetén, az adós folyószámláján vagy más formában, és van levont, de be nem fizetett összeg, akkor ennek megfelelő összeget úgy tekintjük, hogy az nekünk jár, nem a felszámolási vagyon része. Tessék nekünk kiadni. E tekintetben nem vagyunk hitelezők, nem is jelentkeznénk be hitelezői igénybejelentésbe, hanem ezt egy külön soron. Ha jól tudom tán így is jelentik be a kollégák: ennyi a hitelezői igény, s ennyi a levont, de be nem fizetett kötelezettség van, amelyet – amennyiben van rá fedezet – kérünk számunkra soron kívül, mindenkit megelőzve kiutalni. Felmerült a kollégákban a kemény értelmezési verzió is. Mivel a jogszabály nem egyértelmű, a kollégák meg fognak próbálkozni bírói úttal. Ki mástól várhatnánk eligazítást, mintsem a jogalkalmazótól? Arra kértük a kollégákat, ha vita van, futtassák meg a bíróság felé, ha a felszámoló ezt az értelmezést nem fogadja el. Márpedig biztos, hogy van vita. Egyelőre a tömeges kifogásolásokra nem kell számítani. Ha jól tudom ez 2 ügy, régióknak különböző bíróságainál. A véleményekből úgy tűnik, hogy tulajdonképpen a b pontos értelmezést támogatják a jelenlévő bíróságok képviselői is. Mi ezt elfogadjuk, és nem fogunk rajta vitázni. De valaki legalábbis egy ítéletáblai döntés egyértelműsítse, hogy mit kell ez alatt a pont alatt érteni. Legegyszerűbb a jogszabályi pontosítás lenne, amit mi kértünk, amikor megjelent ez a rendelkezés. De nem került bele a csődtörvénybe.

dr. Csőke Andrea - Kúria

A Debreceni Törvényszék Gazdasági Kollégiumvezetője írt a főnökömnek egy levelet, melyben összefoglalta ezzel kapcsolatosan az álláspontját. Elég sok kifogás van, amelyet a NAV nyújtott be ezzel kapcsolatban. „A NAV a kifogások tárgyában a kérelmét, akként módosította, hogy a felszámolót a Cstv. 4. § 3 bekezdése f pontja szerinti vagyonelem felkutatására és annak NAV részére történő kiadására kérte kötelezni.” Ez a kérelem. Felvetette esetleg, hogy a Gt. alapján kártérítés az ügyvezetővel szemben, mert neki le kellett volna vonni. Nem értek ezzel egyet. De hogy fel kell kutatni?

dr. Hodnik Ákos - NAV

Nem ismerem pontosan az ügyet. Szerintem ez Bács megye lesz. Ott vannak kicsit vérmesebb kollégák. Kérem, hogy lássátok, ha van egy jogszabályi rendelkezés, ami jónak tűnik, csak nem tudjuk, hogy hol jó, hogyan jó, akkor azt valakinek meg kell világítani. Ha mi

egy visszafogottabb értelmezést adunk, de benne van a lehetősége, hogy több jut, mint ami, akkor önmagunkkal szúrunk ki. Ha a jogalkalmazás ebben egységessé válik, akkor el fogjuk fogadni azt avéleményt. Az ítéletáblai döntés fényében már igazítunk a gyakorlatunkon.

dr. Juhász László – Pécsi Tudományegyetem

Amikor újabb rendelkezésekkel találkozik az ember, s nem tudja a választ, melynek többféle értelmezése van. Azt szoktam mondani, nincs értelme egy olyan rendelkezésnek, amit nem lehet többféleképpen értelmezni. Ebben az esetben is azt írtam, hogy a gyakorlat szóródására lehet számítani. Nagyot nem tévedek. Andreával beszélgettünk erről a kérdéstről, s arra jutottunk, a jogalkotó megint egy külön kielégítési kategóriát csinált. A sorrend elé beletett megint valamit. Igazából talán a zálogjogosultak nem vették észre, hogy valami pénzösszeg tőlük el fog menni ennek a rendelkezésnek a következtében. Amit elmondtak a kollégák, ahhoz egyet tennék hozzá. A Pécsi Ítéletáblán volt egy regionális tanácskozás, ott azon vitatkozunk, ha van pénz, és mégsem fizeti ki a felszámoló – nem tudok elképzelni ilyen felszámolót –, akkor kifogással lehet ezt a helyzetet korrigáltatni. Azért kellett ezzel a helyzettel foglalkozni, hogy kifogás, látom, hogy automatikusan megy, hogy kifogásként nyújtják be. Főszabály szerint azt mondjuk, ha valami nem tartozik az adós vagyonába, akkor nem lehet kifogással ezt a helyzetet tisztázni, hanem külön pert kell indítani. Az, hogy 1000 Ft.-ból 10 benne van-e az adós vagyonában? Ezt nem lehet ilyen módon. Ezért mondta ez a bírói tanácskozás – amely csak egy regionális, tehát nem kúriai döntés –, hogy ilyenkor a kifogás eszközével lehet élni. Látom, hogy ez működik.

Somogyi Ferenc – FOE Elnök

Csak az a baj, ha a kifogást a felszámoló nem csinálja, akkor az mínusz 2 pont a következő pályázatnál. Kérdezném, hogy itt a felsorolás az sorrendet is jelent? Mert ha valaki bejelentkezik a gyerektartásért vagy a szakszervezeti tagdíjért? Mi van, ha nincs irat és a felszámoló nem tudja eldönteni és leellenőrizni, hogy mi van. Amit a jogalkotó itt csinált, az kb. 12 kúriai döntést fog igényelni.

Filip György – FOE Alelnök

Amikor a KIM-ben tárgyaltuk ezt a törvénymódosítást, a NAV-val egyértelműen azt mondtuk, hogy így ne kerüljön be, mert értelmezhetetlen, hanem csak a felszámolás kezdete után levont járulékokra. Két szót kellett volna belerakni. Így is ment be a törvényjavaslat. December 20-án az utolsó pillanatban visszacsempészték az eredetit.

3.kérdés: A hitelezői képviselő státuszáról a vélemények (Izd. SZB mellékelt kérdéssora)

dr. Boda Ilona – Kecskeméti Törvényszék

Ebben a kérdésben könnyű dolgom volt, mert a Kúriának ezen a február 29-i gazdasági szakága által tartott értekezleten elfogadott egységes álláspontra tudok hivatkozni, mely szerint a Cstv. 5/A § 1 bekezdéséből az következik, hogy a választmányban csak hitelezők vehetnek részt. A hitelező képviselője a választmány jogosítványaival rendelkezik, ezért kizárólag hitelező lehet hitelezői képviselő. Ez a Kúria álláspontja. A vidéki bírók nyugalmaival ezt tudom ismertetni. Azt nem látom kizártnak, hogy esetleg jogi képviselő

részére adjon írásbeli ügyvédi meghatalmazást az a személy, akit ez a tiszteletteljes felkérés ért a választmány részéről, hogy ő legyen a hitelezői választmány képviselője. Ez nem változtat az alap tényen, hogy a hitelezői választmány jogosítványaival hitelező rendelkezik.

dr. Juhász László – Pécsi Tudományegyetem

A könyvem írása kapcsán kénytelen voltam minden szakaszt alaposan megnézni. A következő derült ki számomra: A törvény, amikor hitelezői képviselőről szól, akkor egy generális helyettesítő tisztséget képezett a hitelezői választmányhoz képest. Azt akarta kimondani, hogy ami megilleti a hitelezői választmányt, az megilleti a hitelezői képviselőt is. Fontos az elhatárolódás a régi hitelezők képviselője című játéktól. Ha a törvény szövegét nézzük, több helyen megemlíti a hitelező választmányt, de nem említi meg a hitelezői képviselőt, holott egyébként 90%-ban mindkettőt beletették a törvénybe. Itt merül fel a kérdés, ha ilyen helyzettel találkozunk, hogy akkor tényleg a hitelező képviselőjét megilleti-e az a jog, ami a hitelezői választmányt? Ezekre az esetekre azt a javaslatot tettem, hogy a generális felhatalmazás miatt a felszámolók legyenek óvatosak. Ha ilyennel találkozunk – pl. Cstv. 24. szakasz 2 bekezdés, Cstv. 49. szakasz 2 bekezdés erre példa –, akkor azokat a jogokat, amiket a választmány biztosít, a hitelező képviselőjének is adják meg, mert ezzel elhárítják a vitákat maguk ellen.

dr. Csőke Andrea – Kúria

Egyet értek Ilonával. Ha van egy hitelezőnek egy jogi képviselője és azt megbízzák többen is, hogy járjon el az ő nevükben, ez nyilván jogi képviselővel megoldható. Itt inkább az lehetett a kérdés, hogy esetleg a felszámoló cégek vállalkoznak hitelezői képviselőre, de azt hiszem ez így nem működik.

Filip György – FOE Alelnök

4. kérdés Amennyiben cégjogi változás van a felszámolás ideje alatt, a felszámolónak ebben milyen szerepe van?

dr. Boda Ilona – Kecskeméti Törvényszék

Ez a kérdés nem jól van feltéve szerintem. Az adós ügyvezetőjének a felszámolási eljárás elrendelésével megszűnnek a cégjogi jogosultságai a felszámolás kezdetekor. Csupán a tulajdonosoknak maradnak meg a székhelyáthelyezéssel kapcsolatos jogosítványai. Ezeket ők jelenthetik be a cégbíróságnak, ezt teszik közre a Cégléletről. Viszont a felszámoló az adós képviselője, így a bejelentési kötelezettség őt terheli. Ez az én nézetem.

dr. Juhász László – Pécsi Tudományegyetem

Van több Legfelsőbb Bírósági döntés, hogy a felszámolás elrendelése nem szünteti meg az adós vezetőjének a tisztségét. Tehát a vezérigazgató az vezérigazgató marad, csak a vagyoni kérdésekben nem nyilatkozhat. Bizonyos jogokkal rendelkezik a vezető. Cégjogi szemszögből nagyon helytelenül – de erről nem a bírók tehetnek – törlik az adós vezetőjének jogosultságait és bejegyzik a felszámolót. Holott ez nem igaz. Ez egy kettős helyzet. Az lett volna jobb, ha mind a kettőről valamilyen formában rendelkezik a törvény. Mivel ez a kettő fennáll, ezért előfordulhat, hogy a vezetőnek valamit intézkednie kell, valamilyen

jogosultsága megmarad, az viszont nem tudom, hogy pénz hiányában ezzel mit tud kezdeni. A pénzzel a felszámoló rendelkezik. Kutattam egy döntést, amit nemrég jelentettünk meg a BDT-ben, ami ezzel kapcsolatban született. Kimondja, hogy az adós vezetőjének a cégjogi jogosítványai megmaradnak, ott nem a felszámolónak kell intézkedni.

dr. Csőke Andrea – Kúria

Cégjogászokkal is beszéltem. Abban egyetértés van, hogy ketté kell választani a vezető tisztségviselőnek a külső és a belső jogosítványait. Pl. össze kell hívni a tulajdonosokat, ha egyezséget akarunk kötni, mert ott a taggyűlésnek kell felhatalmazni a képviselőt. Ki a csuda hívja össze a vezető képviselőt, ha neki minden joga megszűnne? A felszámoló nem hívhatja össze, mert neki mi köze van a taggyűléshez. Kialakult az az álláspont, hogy a cég belső jogviszonyában, a tagokkal kapcsolatosan, ha még létezik az ügyvezető, feltalálható, akkor a tagok ott elbíbelődnek vele. A külső jogviszonyba lép be a vezető tisztségviselő helyébe a felszámoló. Tegyük fel, egy új ügyvezetőt választanak. Azt nem lehet a cégnyilvántartásba beírni, mert a felszámoló a cég képviselője. A cégnyilvántartás kifelé mutatja, hogy kinek milyen jogosítványa van. Azért közhitelű, mert ha egy harmadik személy megnézi a Pityipalkó Kft.-nek ki az ügyvezetője, akkor el tudja dönteni, hogy az akivel szerződni akar, az fel van hatalmazva az aláírásra vagy nincs. Az ügyvezető ilyen szempontból lényegtelen. Neki befelé a tulajdonosok szempontjából lényeges, hogy ügyvezető vagy sem. A székhely áthelyezését az tegye közre, akinek érdekében áll. Láttam már olyat, hogy a felszámoló cég az adós székhelyét a saját székhelyére hivatalosan is áthelyezte.

Filip György – FOE Alelnök

Ezzel annyi probléma lehet, ha dönt a taggyűlés a székhelyáthelyezésről, akkor ennek a költségei és a munkája a felszámolót terheli. Más nem tud a cégbíróság felé bejelenteni jogi képviselővel, egyébbel. Nem akarok ötleteket adni.

.....

5. kérdés Új módosítás szerint a bíróságnak nem csak a formai követelményeket kell az egyezség során a csőd és felszámolási egyezség során, hanem érdemében is bele kell menni az egyezségbe.

dr. Boda Ilona – Kecskeméti Törvényszék

Bonyolult a kérdés, de egyszerűen megválaszolható egy bíró részéről, tekintettel a már többszörösen említett Kúriai állásfoglalásra. Február 29-én ugyanis a Kúria úgy döntött, hogy itt a bírónak van egy új vizsgálati szerepe az egyezség vonatkozásában. Ugyanakkor azonban a Kúria arra is rámutatott, hogy a nyilvánvaló jogszabálysértést kell a bírónak figyelembe vennie, azt, ami a csatolt iratok tartalmából, magából az egyezségből kitűnik. Továbbá érdemben kell vizsgálni az egyezségben foglaltakat, ill. az egyezséggel egyet nem értő hitelező által megjelölt jogszabálysértés fennállását is vitatni kell. A Kúria tanácskozása rámutatott, hogy a 2/2010 VI. 28 Pk. vélemény 4. pontjának analóg alkalmazásával kell megtennie. Van vizsgálati jogosultsága a bíróságnak az említett 3 tárgykörben.

dr. Juhász László – Pécsi Tudományegyetem

Szeretném felívni a figyelmet egy érdekes jogalkotási problémára. A csődegyezségről nem tették be azt, amit a felszámolási egyezségről betettek, hogy a jóhiszeműség és a tisztesség követelményei szerint kell eljárni. Nem tudtuk eldönteni, hogy ez véletlen vagy szándékos volt. Volt olyan változat, ahol mindkettőnél szerepelt, de végül nem került bele. A végeredmény szempontjából a csődegyezségről is lehet a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeit valamilyen szinten vizsgálni. A csőd eljárásban igazán nagy a változás, hiszen ott tették be, hogy a jogszabálynak megfelelést kell vizsgálni. Az a kérdés, hogy az eddigi gyakorlat alkalmazható-e a 2012. március 1 utáni ügyekben? Az eddigi gyakorlat, ami szűkebb körben tette lehetővé a bíróságok vizsgálatát, az mindenképpen alkalmazható. A szűk értelmezés mellett létrejött bírói gyakorlat alkalmazandó, mert nem jelent mást, minthogy a régi szűk értelmezés mellett is lehetősége volt a bíróságoknak mindenféleképpen tenni ezekkel az egyezségekkel. A gazdasági tartalmat nem nézheti. Ez egy fontos határ.

dr. Csőke Andrea – Kúria

Történelmileg ez úgy nézett ki, hogy először a csődhez írták ezt bele, mert mindenkinek csípte a szemét, hogy 1%-okat kapnak. S mikor úgy nézett ki, hogy benne marad, akkor betették a felszámolásoknál is. A csődnél nagy harcok voltak, hogy vegyék már ki, mert ez kezelhetetlen, s szerintem véletlenül benne maradt a felszámolásnál. Egyébként a kérdés, ahogy fel lett téve, hogy méltányosság mint elvárt szubjektív kategória hogyan illeszthető a kényszer-egyezség tartalmához? Szerintem ez a 44.§ 1 b nem illeszthető be a jogszabály szövegébe. Nem szabad közreműködni a felszámolóknak és a vagyonszelőknek sem olyan egyezés létrehozásában, ami tisztességtelen. Ez a mérce, nem a kényszer-egyezség rész. Ha olyan van, hogy valaki csak 1%-ot kap, de a tényleges hitelezők 90%-a hozzájárul, akkor azt meg kell indokolni úgy, hogy megértse a bíróság is. Pl. erre azért van szükség, mert mi hitelezők a továbbiakban együtt akarunk vele működni. Ez így mindenkinek jobb. Meg kell győzni a bíróságot, hogy ez a jó döntés, így kellett eljárni.

dr. Boda Ilona – Kecskeméti Törvényszék

Feljegyeztem, hogy a T 4029 számú törvényjavaslatban volt egy 19.§ 1 a bekezdés, amely tartalmazott egy olyan méltányossági elvet, melyet Andrea elmondott. Ehhez képest azt is leírtam, hogy a Cstv. 44 § 1b bekezdés egy általános méltányossági alapelvet tartalmaz. A kényszer-egyezségről mindig vannak olyanok, akiknek ez nem tetszik. A felszámolóknak elfogadható érveket kell felsorakoztatnia.

Filip György – FOE Alelnök

6.kérdés felszámoló díjazása (Isd. SZB mellékelt kérdéssora)

A mostani „vagyonos” felszámolásban szinte biztos, hogy a teljes vagyonszelővel biztosított. Miután a zálogjogos vagyonszelő értékesítésre kerül, egyéb vagyonszelő nem marad általában, csak a ki nem fizetett A kategóriás hitelezői igény. Nem egységes a bírói gyakorlat a felszámoló díjazása tekintetében. Mi úgy véljük, hogy a 49D alapján és a rendelet alapján meghatározott díj jár. Ha egyszerűsített a felszámolás, akkor még a 300 ezer forintos jár, mert

nem tudjuk vagyon híjában lebonyolítani a felszámolást.

dr. Csőke Andrea – Kúria

A szöveg azt mondja, a közbenső mérleg alapján felvette a 49/... ha szabályosan lefolytatható technikailag, akkor miért akarja a végén egyszerűsített módon? Nem kötelező. Akkor kötelező csak, ha technikailag lebonyolíthatatlan. Kétszer nem lehet ugyanazért. Ha valaki a 49/D alapján megkapja a neki járó jutalékot, akkor az egyszerűsítetttnél az a minimális 300 ezer nem illeti meg.

A felszámoló díjának megállapításánál a zálogtárgyakon felüli vagyon értékesítésekor befolyt vagyont kell figyelembe venni, s ennek alapján kell a díjat megállapítani. Van egyszer a zálogtárgyból befolyt vagyon, majd van ez a 39/2009-es IM rendelet.

dr. Juhász László – Pécsi Tudományegyetem

Ez egy olyan kérdés, melyben nem tudtuk, hogy miből induljunk ki. Meglepve hallottam, hogy olyan bírói döntések születnek, hogy visszafizettetik a felvett díjakat a felszámolóval. Ezért informálisan és formálisan egyeztetettünk mindaddig, míg a Kúria nem fog egy döntést hozni ebben a kérdésben. Andrea állásfoglalását fogadtam el:

A felszámolót a zálogtárgy értékesítéséből továbbá a követelésen alapú zálogjog esetén a követelés behajtásából származó bevételből megillető díj elszámolásának szabályairól szóló 39/2009 szept. 3.-i IM rendelet 1. szakasz 4. bekezdése szerint a felszámoló ténylegesen kifizethető díját a Cstv. 49./D szakasza szerint már érvényesített díjjal csökkentett összegben kell megállapítani. Ez értelmezhető 2 verzióban. A felszámoló díjának megállapításánál a zálogtárgyakon felüli vagyon értékesítéséből befolyt vagyont kell figyelembe venni, s ennek alapján kell a díjat megállapítani. A szövegből következően mindaddig, míg a nem zálogjoggal terhelt vagyontárgyak értékesítéséből, ill. követelések behajtásából befolyó bevétel alapján számított felszámolói díj nem éri el a zálogtárgyak értékesítése alapján kiszámított díjat, a felszámolói díj nem növelhető. Tehát gyakorlatilag csak a zálogtárgyból befolyó összeg illeti meg a felszámolót.

A második verzió: A zálogtárgyak értékesítéséből befolyt vételár megosztásának változása miatt először ki kell számolni a zálogtárgy értékesítése utána felszámolót megillető összeget, és a befolyt vételárból ezt kell félrerakni. A nem zálogtárgyak értékesítéséből befolyt vételárból kiszámítható a felszámolót megillető díj, amit díj-kiegészítési számláról a hitelezők befizetéséből fedezendő. Gyakorlatilag a kettőt össze kell adni. Ha a kettő összeadva sem éri el a minimum összeget, mint felszámolói díjat, akkor nyilván lehet igényelni a kiegészítést. Ha a zálogtárgy értékesítéséből befolyt összeg meghaladja a minimum díjat, de a nem zálogtárgyból igényelhető nem, akkor a kettőt össze lehet adni. De a nem zálogtárgyak után nem lehet kiegészítést kérni.

Véleményem szerint ez a második értelmezés az elfogadható.

dr. Boda Ilona – Kecskeméti Törvényszék

Én azt írtam, hogy egyetértek azzal a felvetéssel, hogy ha a 49/D 1 §-a alapján járó felszámolói díjat el kell különíteni az 59 § szerinti felszámolói díjtól. Ez semmi újdonságot nem mutatott az előttem szóló nagy tudású kollegáimhoz képest. A bírósági döntéseket nézve azt állapítottam meg, hogy eltérő a törvényszékek gyakorlata a tekintetben, hogyha a regisztrációs díj és a 49/D 1 bekezdés alapján elkülönítetten kezelt felszámolói díj összege meghaladja az 59 § szerinti felszámolónak járó díj összegét, akkor van olyan bíróság, aki a zálogjogra jogosultnak visszautaltatni rendeli a különbözetet vagy a hitelezőknek visszaosztja

a különbséget, de bizony nem ad a felszámolóknak. Úgy érzem ez egy kialakulatlan kérdés a gyakorlatban.

A további 5 kérdésre adott válaszok dr. Boda Ilona és dr. Juhász László mellékelt válaszaiban olvashatóak.

Filip György – FOE Alelnök

12.kérdés Itt van a lehetőség, hogy a NAV képviselője kifejtse a véleményét. A felszámolói bírságolás a késve benyújtott, nem benyújtott bevallások ügyében. Olyan kérdéskör, melyben már futottunk a NAV illetékes osztályával néhány kört. Kérem Ákost, hogy röviden ismertessed a mostani álláspontot.

dr. Hodnik Ákos – NAV

Némileg orv támadásként ért a felvetés. Ha jól értem azzal a bevallási kötelezettség teljesítésével van gondotok, amikor a felszámoló iratanyag hiányában kéne, hogy benyújtson bevallást, melyben valamilyen adatot szerepeltetnie kell. Ez az adat többnyire a nulla, melyről nem lehet tudni, hogy ez megalapozott nulla vagy ténylegesen nulla. Van egy olyan kényszerhelyzet, hogy ő valamilyen adatot feltüntet, és tart attól, hogy ennek a valóságtartalmáért az adóhatóság – akár van rajta sapka, akár nincs rajta sapka – szankcionálni fogja.

Ezzel az az egy probléma van, hogy bevallási kötelezettséget előír a törvény. A másik, hogy azzal is tisztában vagyunk, hogy az iratanyag hiánya miatt a bevallás valóságnak megfelelő kitöltése lehetetlen feladat. A bírságolásnak a FOE részéről jelzett anomáliájával kapcsolatban folyamatban van, kidolgozásra került egy belső körlevél, mely lényegében a felszámolások mumusaként emlegetett bírságolási jogosultságunkat kívánja szabályozni. Ez részben azt is jelenti, hogy zabolázni. Azokat a kérdéseket kívánja feszegetni, melyek most nyitottak. Ezt a tervezetet megkapta a FOE is, és véleményezte. Szándékunkban áll, hogy a főosztály ezt a szabályozást a hatóságon keresztül vigye, még akkor is, ha egyébként az uralkodó álláspont az, hogy a jelenlegi bírságolási gyakorlata nem kell hogy érzékeny legyen a felszámolások eltérő sajátosságaira. Ennek megfelelően legfeljebb az általános szabályokat kell megfelelően alkalmazni. A mi véleményünk – házon belül – az, hogy a felszámolás eléggé speciális esetkör. Egy felszámoló egyszerre több felszámolást is visz. Ha ezekbe a felszámolásokban különböző mulasztásokat követ el, amit aztán bírsággal honorál a hatóság, akkor az figyelembe veendő-e? Vagy minden egyes új eljárásban első mulasztónak számít-e? Kb. 7-8 kérdéskör van, ami részben a FOE felvetése volt, részben a saját szakterületünkről érkező megnyilvánulások voltak. Ezt mi leszabályoztuk egy körlevél formában, melynek a tartalmát azért nem tudom most ismertetni, mert jelen pillanatban nem sikerült még elfogadtatnunk azzal a szervezeti egységgel, aki ezeket a szabályozásokat kiengedi az elsőfokú ügyintézésbe. Ebből a szempontból hiába mondanék bármit. Racionalizáljuk a működésünket. Ez a szabályozás most még nem él, de azon dolgozunk, hogy ez így legyen. Annyit tudok belőle mazsolázni, hogy mivel ugyanabban az eljárásban vagyunk érintettek mindketten, a racionális és értelemszerű megoldásokat kerestük benne. Tehát azt, hogy legyen egy előzetes felszólítása a felszámolónak. Bár a törvény nem kívánja, de sok ügye van. Legyen annyi partneri korrektség, hogy előbb egy felszólítással nyitunk. Az első bírság nem feltétlenül kellene, hogy a maximum legyen. Az is biztos, ha notóriusan nem jön válasz, a felszámoló nem mozdul, nem pótolja a mulasztást, akkor viszont nyilvánvalóan a bírság

alkalmazása jogszerű. Ilyen kérdések mentén egyeztünk a FOE-vel. Mivel nincs rábólintás, nem tudok most még egy megnyugtató választ erre adni. Valóban nem racionális, hogy adatok hiányában a felszámoló felelőséggel beírjon oda bármit, s még kevésbé racionális ezt rajta számon kérni, hogy nem így kellett volna. De akkor hogy kellett volna?

dr. Juhász László – Pécsi Tudományegyetem

Képzés

Amióta a Pécsi Egyetem folytatja a fizetésképtelenségi szakjogász képzést, azóta mindig megragadom az alkalmat, hogy reklámozzam a képzéseinket. Kiváló oktatói gárda van. Szóróanyagot hoztam.

Kiéleződött az a kérdés, hogy a Pécsi Egyetemen végzetteket az Oktatási Hivatal el fogja-e ismerni szakirányú végzettségűeknek. Mikor megjelent ez a jogszabály, azonnal mentem a dékán úrhoz, hogy ezzel kapcsolatosan tegye meg a szükséges lépéseket. A nyári szünidő és egyéb miatt ez nem ment. Most írt a rektor úr az Oktatási Hivatal vezetőjének, hogy egy előzetes szakhatósági állásfoglalást adjon ki. Ha ezt megkaptuk, akkor mindenkinek, aki a Pécsi Egyetemen végzett, ezt a szakhatósági állásfoglalást mellékletként el fogjuk küldeni, hogy tudjanak róla, az OH-nak mi az álláspontja.

Megjelent a könyvem. Ebben a könyvben majdnem minden döntés benne van, amit Andrea említett. Köszönöm, hogy Andrea ezeket odaadta és felhívta rá a figyelmemet. Természetesen, amit most hoztak, az még nincs benne, az a következő kiadásban lesz. Makó Péter azt kérte, ha rendelnek könyvet, a novotnikiado@gmail.com címen rendeljék meg.

Filip György- FOE Alelnök

Tájékoztatnának benneteket, hogy a Corvinus Egyetemen a KTI, mint olyan megszűnt, ugyanakkor a képzés tovább folytatódik a Közgazdaságtudományi Kar keretében. Ismét indulni fog februárban, aminek most lesz a jelentkezése. Várhatóan egy korszerűsítése lesz az egész tantervnek. 3 féléves oktatás és a 4. félév diploma kurzus lesz. Ez nem a szaktárgyak rovására, hanem az alapozó tárgyak ésszerűsítésével fog megtörténni.

Somogyi Ferenc – FOE Elnök

A délelőtti programunkat ezennel befejeztük. Szeretném megköszönni azt a bizalmat, amit a Közgyűlésen felénk tanúsítottatok és bennünket megválasztottatok. A választás mindig hoz olyat, hogy vannak, akik kimaradnak. Az előző Elnökség munkájában kiváló munkát végzettek és kimaradóknak szeretnénk megköszönni a munkáját, ezért most kérem Zsiga Lászlót, Tinódi Imrét és Bajor Julikát, hogy segítsenek átadni a bizottságokból kimaradóknak az emléklapot, hogy megköszönjük a munkájukat. Kérem, tapsoljátok meg azokat a kollégákat, akik eddig aktívan részt vettek a munkában, de most nem kerültek be. Kérem először Hirtl Károly urat az Etikai Bizottság tagját, hogy vegye át a FOE Elnöksége által alapított emléklapot. Emléklapot kapott Péter Márta. Dajka József a Szakmai Bizottság tagja. Nagy Fendrich Melitta. Veres Bocskai Katalin. Megai Róbert, az Etikai Bizottságnak volt a tagja. Dr. Kocsis Béla.

A hanganyagot a FOE Titkársága őrzi a Budapest Bécsi út 85. szám alatt.

11:45 – dr. Kovács Árpád előadása

A KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOK FELTÉTELRENDSZERE KILÁTÁSAINK - 2012 ŐSZ

dr. Kovács Árpád teljes előadását a mellékelt powerpoint prezentáció tartalmazza.

A hanganyagot a FOE Titkársága őrzi a Budapest Bécsi út 85. szám alatt.

Továbbképzés – 15:00 – Tramonata I. Terem

Gazdasági bűncselekmények ügyészi megközelítésben

Levezető:

- **Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság**

Előadók, válaszadók:

- **dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség**
- **dr. Király Edina**

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Az elmúlt időszak nem csak a Csódtörvény tekintetében hozott folyamatos változást, de a kapcsolódó jogszabályok is módosultak. A felszámoló talán legnagyobb kihívását jelenti ezen folyton változó környezetben, hogy az igényérvényesítési feladatait megfelelő módon végezze. Éppen ezért különösen fontos, hogy az átalakult feltételekre azoknak megfelelő választ legyünk képesek adni. A mai napon előadóink dr. Király Edina ügyvéd, dr. Bartha Márton a Legfőbb Ügyészség osztályvezető ügyésze a Kiemelt Ügyek Főosztályáról egy átfogó, gyakorlati szempontú jogszabály ismertetés mellett a másik oldalról is rávilágítanak a gazdasági büntetőjog fizetéseképtelenség egyes helyzeteiben megjelenő anomáliáira, kérdéseire, a követendő eljárásokra, s a lehetőségekhez mérten megpróbálnak megoldási alternatívákat javasolni nekünk. Amellett, hogy az ülést ezekkel a szavakkal megnyitottam, köteles vagyok közölni, hogy jelen előadás hangfelvétel útján rögzítésre kerül.

dr. Király Edina

Kicsit távolabbról kezdeném, mint konkrét jogszabály ismertetése. Én is pályám elején ügyészként dolgoztam, pontosan ismerem a hatósági hozzáállást. Ügyvédként felszámoló cégeknek dolgozom rendszeresen. Megdöbbenve tapasztaltam, hogy-hogy nem érti bizonyos nyomozó hatóság, a feljelentéseinket? Nagyüzemben kapjuk a nyomozást megszüntető határozatokat, ill. az elutasító határozatokat, amelyek olyan formanyomtatvány szerű indoklásokat tartalmaznak. Gondolkodtam, hogy ennek mi lehet az oka? Úgy gondolom, hogy az emberi magatartásokat sok minden meghatározza, többek között az is, hogy ellenállunk-e valaminek. Erőteljes ellenállást szoktam érezni a vámos vagyis most már

NAV-os nyomozók részéről, a felszámolók feljelentései kapcsán, különösen a fővárosban. Továbbgondolva, hogy mi ez az ellenállás, arra jutottam, hogy ennek az lehet az oka, annak állunk leginkább, amit nem értünk. Ezekben a büntető eljárásokban a kezdet kezdetén találkozunk két szakma: a felszámolói ill. a nyomozói, a bűnüldöző hatósági szakma. Két teljesen speciális szaktudással, speciális nyelvezettel. Ahhoz, hogy keresztül tudjuk vinni azt, az elképzelésünket, hogy egy meglehetősen kilátástalan, de számunkra tudott kint lévő vagyron után elinduljon a nyomozó hatóság, akár köröztetéssel, akár gyanúsított felelősségre vonással, ahhoz először ezt a nyomozást el kell rendelni. Fontosnak tartom, hogy a speciális felszámolói tudás, ami főként a Cstv., Ptk., Gt. számviteli törvény köréből adódik – amelyektől igazán tart és igyekszik magát távol tartani a nyomozó –, ezt a tudást kiegészítsük azzal, ami számára érthetővé teszi a feljelentésben foglaltakat. A nyomozók, ill. az ügyészek döntő többsége egész pályája során főként a Btk. és a Be. szorosabb megismerését folytatja. Ezért úgy gondolom, hogy nagyon hasznos ez a mai továbbképzés is. Tapasztalatom, hogy a képzések során a büntetőjog önálló tantárgyként is beépült. A felszámolóknak egy olyan általánosabb tudást igyekszik nyújtani a büntető eljárásról és a büntető anyagi jogról, hogy ez a szakadék esetleg csökkenjen. Ennek előmozdítása érdekében a feljelentésekről kicsit részletesebben beszélnék. Az, hogy a feljelentés mit tartalmazzon, igazából nem tartalmazza a büntetés végrehajtásról szóló törvény, úgy mint a polgári perek esetében a polgári perrendtartásról szóló törvény. Erre az esetre is igaz, hogy megtörténik valami esemény, cselekmény és ezt kell párhuzamba hozni a törvényi tényállással, a Btk. valamelyik tényállásával. Úgy tapasztaltam, azokban az esetekben, amikor nem kizárólag a felszámolói speciális tudással – a Cstv. idézetekkel teletűzdelt feljelentést nyújtunk be, ill. azt, hogy kérem szépen nincs meg a vagyron, s akkor tessék felelősségre vonni, hanem megpróbáljuk pontosan behatárolni, hogy az melyik cselekmény eredményre vezethet. Minden törvényi tényállási elemet már a feljelentésben megpróbáljuk legalább kellő alappal sugallni, hogy az megvalósult. Ezekben az esetekben sokkal valószínűbb, hogy nem fogunk találkozni azokkal a háritásokkal, amikre egyébként a jogalkalmazókat az első munkanapjaik egyikén megtanítják: csak azt kell megnézni, hogy lehet egy ügytől szabadulni? Meg kell nézni, hogy illetékes vagyok-e? Ha nem, akkor azonnal áttehető. Ill. ami ezekben az esetekben a leggyakoribb, meg kell nézni, hogy bűncselekmény hiányát meg tudom-e állapítani. Ez azért fontos, mert ezekben az esetekben is pl. a csődbüntetténel speciális alany van, speciális elkövetési idő, a fizetéseképtelenség, illetve a felszámolási eljárás elrendelésének időpontjait. Ha ezeket megvizsgálja a nyomozó, s ha bármelyikre nem talál adatot már a feljelentésben, a mellékelt iratokban, akkor nagyon gyorsan talál egy olyan hiányzó tényállási elemet, amellyel meg tudja szüntetni. Ezért úgy gondolom, hogy nagyon fontos, hogy ténylegesen értsük, mi az egyes bűncselekmények összes tényállási eleme. Ha azok közül valamelyik hiányzik, akkor valamely más bűncselekmény még megvalósulhat. Speciális az alany, hogy ki követheti el. Az, hogy a vagyronnal rendelkezni jogosult személy, ez függ attól, hogy mikor történik a cselekmény. A felszámoló nyilvánvalóan a felszámolás elrendelése után. Természetesen a csődbüntettet és az összes többi bűncselekményt, ami vagyron elleni cselekmények közül e körben szóba jöhet elkövetheti. De elkövetheti az ügyvezető is. Előtte nyilvánvalóan, utána pedig abban az esetben, amikor a felszámoló tudta nélkül szerződéseket köt, értékesít stb. ezekben az esetekben, mivel ő már nem jogosult, csődbüntettet már nem tud elkövetni. Ő ezekben az esetekben vagyron elleni cselekményeket követ el.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Nagy tisztelettel köszöntöm Önöket. Nagyon örülök annak, hogy ez a megtiszteltetés ért engem, hogy itt találkozhatunk. Olyan ígéretet kaptam, hogy ez egy interaktív beszélgetés lesz. Nem szeretnénk hatóságként megközelíteni a dolgokat.

A kerítésnek látszólag két oldalán állunk. Elég furcsa lenne, ha pl. egy bírósági tárgyalóteremben ülnénk, s az ügyész és az ügyvéd folyamatosan ugyanazokat az érveket hangoztatná. Szükségképpen az igazságszolgáltatás rendszerében elfoglalt pozícióinkból adódóan is másként, más szemmel tekintünk egy-egy ügyre. Az ügyészség kiemelt feladatának tartja azt, hogy a nyomozó hatóságok által hozott megalapozatlan, esetenként szakszerűtlen téves jogértelmezést tükröző határozatokat adott esetben hatályon kívül helyezze. Ezt nagyon gyakran megteszük hivatalból is. Ehhez egyáltalán nem szükséges panasz benyújtása. Személy szerint, mint a Legfőbb Ügyészség képviselője abban a helyzetben vagyok, hogy ily módon az egész országos ügyészi gyakorlatra némi rálátásom van. Igyekszem mindent megtenni annak érdekében, hogy az ügyészségen is egy egységes szemlélet alakuljon ki a csődbűncselekménnyel ill. a önk tevékenységéhez kapcsolódó egyéb büntető törvényi tényállások értelmezésével kapcsolatban. Ez után, a talán túl általános bevezető után annyit mindenképpen szeretnék elmondani, hogy a felszámolók által tett feljelentések kezelése valóban több szempontból kívánnivalót hagy maga után. Nem ritkán szembesülhetünk ezzel a problémával, hogy az ügyektől való megszabadulás, csúnya zsargonnal szólva az ügyek agyonütésére vonatkozó szándékot is lehet tapasztalni. Nekem azonban szilárd meggyőződésem, hogy általános érvényű, minden hatóságra és hatósági személyre vonatkoztató következtetéseket nem lehet levonni. Remélem, hogy az önk tapasztalatai is arra utalnak, hogy ezek ritka kivételek.

2009-ben végeztünk egy országos instruálást, melynek során felmértük az ügyészi szerveknek a csődbűncselekmények jogalkalmazási gyakorlatát. Ennek során azt tapasztaltuk, hogy az ügyészségek teljes mértékben elfogadták azt, az álláspontunk szerint kontra régen bírói gyakorlatot, mi szerint a felszámolás kezdő időpontját követően például a csődbűncselekmény alanya kizárólag a felszámoló lehet. Az alanyiságra vonatkozó értelmi rendelkezés nagyon egyszerű nyelvtani értelmezéséből ugyanis ez következik. A csődtörvénynek a rendelkezésében ritka kivételképpen következik az, hogy a felszámolón kívül más is jogosult a vagyonnal való rendelkezésre. Az esetek 99,9%-ban ezt a felszámoló teheti meg a felszámolás kezdő időpontját követően. Éppen ezért a felszámolás kezdő időpontját követően a felszámoló lehet jellemzően a csődbűncselekmény alanya. Ha valaki tényállásszerű magatartást tanúsít felszámolóként, hiszen ő a rendelkezésre álló vagyontömeg kapcsán valamely konkrét elkövetési magatartást tanúsítja – pl. a fedezetelvonó csődbűncselekménynél vagy az ún. csalárd bukásnál, amikor magával a gazdálkodással idézik elő szándékosan ezt a fizetéképtelen helyzetet –, abban az esetben más a felszámolási eljárás megkezdését követően el sem követheti a csődbűncselekményt, hiszen a volt ügyvezető nem jogosult a vagyonnal való rendelkezésre. Minden félreérés elkerülése végett, vegyünk egy kft.-t, ő az ügyvezetői pozícióját megtartja, a cég is megmarad, adott esetben, mint jogi személy. Egészen addig, míg a cégnyilvántartásból nem fogják törölni. Az ügyvezetőnek a vagyontömeggel való rendelkezési jogosultsága a törvény erejénél fogva megszűnik a csődtörvény erejénél fogva. Ezt a nyelvtani értelmezést a bírói gyakorlat áttörte, s azt mondta, amennyiben lehetősége van valakinek arra, hogy a vagyon fölött rendelkezzen, s ő tisztában van azzal, hogy az adott cég felszámolási eljárás alatt áll, ennek ellenére a cég vagyonát jogellenes módon – az elkövetési magatartások valamelyikébe ütköző módon megvalósítja – úgy a bűncselekményt elköveti.

Ennek az instruálásnak a megvalósítása során tettünk egy utólagosan teljesen eredménytelennek bizonyult kísérletet arra, hogy megpróbáljuk ezt a bírói gyakorlatot megváltoztatni oly módon, hogy az ilyen esetekben nem csődbűncselekmény, hanem

jellemzően valamilyen vagyon elleni bűncselekmény formájában fogunk vádat emelni. Ennek részleteibe azért nem szeretnék belemenni, mert erről kolléganóm fog részletesen beszélni, elsődlegesen az elhatárolódási kérdésekről.

Vegyünk egy egyszerű példát. Van egy felszámolás alatt álló cég, melynek van egy bankszámlája. Arról a bankszámláról valaki jogosulatlanul leemel egy pénzüsszeget, annak tudatában, hogy a cég felszámolás alatt áll. Tudja azt is, hogy a szándék az eredményre is kiterjed. A magatartása tényállásszerű és bűnös. A büntetőjogi felelősség megállapításának semmilyen akadálya sincs. Ha az alanyi feltételt veszem, ebben az esetben ilyen bűncselekményt csak a felszámoló követhet el. A bírói gyakorlat azonban ezt meghaladta és azt mondja, adott esetben a volt ügyvezető vagy a cég volt alkalmazottja, is esetleg hozzáférhetett ehhez a bankszámlához. Lehet, hogy ennek a létéről sem volt tudomása a felszámolónak. Így ő is csődbűncselekményt követ el. Miután a bírói gyakorlatnál kezdett ilyen irányba alakulni, az ügyészség is kiadott egy iránymutatást, melynek értelmében ebben az esetben a volt ügyvezető is csődbűncselekményt követhet el. Ilyen esetben teljesen mindegy minek nevezzük a bűncselekményt. A feljelentés mindig egy történeti tényállás közzlésére szorítkozik. A nyomozó hatósággal, az ügyészséggel nem a bűncselekménnyel kapcsolatos véleményünket kell, hogy közöljük, hiszen a cselekmény büntetőjogi minősítése is egyfajta véleményt tükröz. Nekünk a puszta tényeket kell leírunk. Amennyiben ezek a puszta tények valósznak bizonyulnak, abban az esetben az esetleges hamis vádak következményei kellemetlen és büntetőjogi felelősséget eredményező következményei alól is mindenki mentesül.

Élesen meg kell különböztetni a tényközlést és a tényekkel kapcsolatos vélemények kifejtését, hogy az önök által közölt történeti tényállás milyen bűncselekményt valósít meg. Ez az ügyben eljáró hatóságokat nem köti.

Véleményem szerint az egyszerű nyelvtani értelmezés szabályai szerint főként a felszámolók követhetik el a csődbűncselekményt a felszámolás kezdő időpontját követően. A bírói gyakorlat ezzel ellentétes. Az új Btk., ami 2013. június 1 –től fog hatályba lépni egy kicsit ehhez igazodik. Az új tényállás megfogalmazása rendkívül szofisztikátlan és finom módon történt meg, hogy ennek alapján a normaszöveg nyelvtani értelmezéséből is levezethető lesz az, hogy miért követheti el a csődbűncselekményt gyakorlatilag bárki a felszámolási eljárás megindulását követően is.

A törvény fogalmazása szerint tartalmaz egy olyan kitéletet, hogy az alanyiságra vonatkozó megszorító rendelkezés abban az esetben is érvényes, ha ennek alapjául szolgáló jogügylet érvénytelen. Klasszikus példaként szokták felhozni a betéti társaságok kültagjainak esetét, akiket adott esetben a beltág jogosulatlanul megbíz a cég vezetésével és ügyvitelével. Ezt a bűncselekményt azt követheti el – s teljesen mindegy, hogy a felszámolás előtti vagy utáni állapotra vetítjük ezt a helyzetet –, aki a vagyonnal ténylegesen rendelkezik és ez valamiféle jogügyleten alapul. A jogügylet megléte mindenképpen lényeges. Adott esetben pl. egy meghatalmazás. A jogügylet alapján azt kell érteni, hogy valaki valamilyen formában jogosultságot szerez – vagy magánjogi civilisztikai szempontból nem szerez a vagyon feletti jogosultsággal, ám azzal ténylegesen rendelkezik. De a tudata átfogja azt, hogy ő bűncselekményt valósít meg.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Kicsit térjünk a gyakorlatiasabb vizekre. A napi munkánkban sok kérdés merül fel a csődbűncselekmény, sikkasztás, csalás tényállása körül. Ha az megfelel, én képviselném a felszámolói oldal kérdéseit.

Az ön felvetése során felmerült bennem néhány kérdés. Mi van, ha a felszámolási eljárás kezdő időpontja után a bankszámláról felvesz az adós képviselője pénzt? Én el sem tudom

képzelné, hogy a bank kiad pénzt az adós képviselőnek a felszámolás kezdő időpontja után. Van-e banknak ebben büntetőjogi felelőssége? Hiszen a bankszámla fölött nem is rendelkezhet elvileg a felszámolás kezdő időpontja után az adós képviselője. S ez a bank felelőssége is.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Ezt én csak elvi példaként hozta föl. Felhozhattam volna azt is, hogy elrejtett gépkocsit magához vesz, hamis okmányokkal értékesíti. Lényegében a helyzet ugyanez. A büntetőjogi felelősség alapvetően egy individuális felelősség. Itt egyénekről beszélünk. A jogi személyek büntetőjogi felelőssége az egy speciális kategória. Erre van egy külön törvény. Megítélésem szerint legfeljebb a bank egyik alkalmazottjának jogi felelőssége jöhet szóba. Feltéve, ha ő tudja azt, hogy egy jogosulatlan átutalással segítséget nyújt egy bűncselekmény elkövetéséhez. Ennek viszont az a feltétele, hogy az ő tudata átfogja, hogy itt valójában bűncselekmény történik. Az ő magatartása annak az elősegítésére irányul, hogy valaki jogosulatlanul mondjuk pénzüsszeget vonjon el a felszámolás alatt álló cégtől, ezáltal a tartozás fedezetét, kielégítését részben meghiúsítsa.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Volt szó a feljelentésről, hogy mit is kell tartalmazni a feljelentésnek. Beszéltük azt is, hogy a felszámolóknak többnyire a saját tudásuk szerint megpróbálják meghatározni azt a bűncselekményt, megpróbálják idézni a Btk. azon passzusát, melyet álláspontjuk szerint elkövetett az adós képviselője. A nyomozó hatóság, ha úgy gondolja, hogy mégsem ezt a büntetőjogi tényállást valósította meg az a személy, akkor ő mennyiben köteles ezt felülvizsgálni, akár egy másik hatóságnak átadni, ha neki nincs erre hatásköre?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

A hatóságot kizárólag egyetlen dolog köti a vele közölt történeti tényállás. Ennek a megítélése, ehhez képest szükséges intézkedés megtétele kizárólag a történeti tényálláson múlik, nem pedig azon, hogy a feljelentő szubjektív módon miként vélekedik erről a magatartásról. Egyáltalán arról, hogy ez megalapoz-e bármiféle büntetőjogi felelősséget vagy sem, felmerül-e ennek a magatartásnak a kapcsán egyáltalán bűncselekmény gyanúja vagy sem? Ez teljes egészében a hatóság feladata. Amennyiben a hatóság azt észlelné, hogy egy más hatóság hatáskörébe tartozó intézkedés szükségessége merül fel, akkor adott esetben ezt meg is teszi, meg s teheti. Amikor megtörtént az ún. régi adminisztratív csődbüntetőből lett régi 289/3, számvitel megsértésének a 289. szakasz 3. bekezdésében szabályozott alakzata, annak megtörtént a dekriminizációja. Ez korántsem baj, ugyanis azt azért fontos látni, hogy a hitelezők érdekeinek védelme a felszámolási eljárás kapcsán sem elsődlegesen büntetőjogi eszközökkel történik. A csődtörvény is számos lehetőséget biztosít a felszámolóknak részére ahhoz, hogy a saját feladataikat el tudják látni. Amennyiben ezen a feladatellátást valaki megakadályozza, akkor ezzel a személlyel szemben megfelelően fel tudjanak lépni. Erre vonatkozóan van egy széleskörű szankciórendszer. Közhelyszerű dolog, hogy a magyar jogrendszerben a büntetőjog a felelősségi rendszernek vagy a szankció rendszernek a zárköve. Egyfajta ultima ráció jellege van. Végső érv. Nyilvánvaló, hogy ez a legszigorúbb szankciórendszer. Mint például, hogy valakit akár évekre megfosztanak a szabadságától, azt már nehéz elképzelni. Nyilván ezek nem mérhetők a vagyoni és egyéb jellegű szankciókhoz.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Tehát ha ezt felismeri a nyomozó, köteles megállapítani, hogy ez egy más büntetőjogi tényállás. Ha úgy van, másik nyomozó hatósághoz teszem át.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Ez a büntetőjogi törvény szabályaiból következik. Nem szükséges magának a büntető jogszabályoknak olyan mértékig tartó ismerete, amely már kitér ezekre a hatásköri szabályokra. Nyilvánvaló, hogy a felszámolási eljárás kapcsán szóba jöhető bűncselekmények esetében milyen elhatárolási kérdések vannak. Vannak olyan esetek, amikor egy magatartás egyidejűleg több törvényi tényállás ismérveit is kimeríti. Kimeríti a csődbűncselekményét és kimeríti egy vagyon elleni bűncselekményt is. A legfontosabb a büntetőjogi minősítés meghatározása a történeti tényálláshoz képest, mindenképpen a hatóság feladata, és az lesz a mérvadó. Ha a hatóság úgy látja, hogy a feljelentésben közöltek valósan bizonyulnak vagy adott esetben elegendőek arra, hogy bűncselekmény gyanúját keltsék – s az a bűncselekmény nem az ő hatáskörbe tartozik –, akkor a feljelentő minden további kérelme és közreműködése nélkül hivatalból köteles áttenni rövid időn belül, az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nyomozó hatósághoz.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Az egyik leggyakoribb kérdés az volna, hogy megvalósítja-e a csődbűncselekmény tényállását, ha az adós gazdálkodó szervezet vezetője nem vévén tudomást a felszámolási eljárás megindulásáról ő maga a korábbi üzletét tovább folytatja szerződéseket köt, beszedi a bevételeket?

dr. Király Edina

Beszéltünk erről a speciális alany kérdéskörrel, hogy ki jogosult a vagyon feletti rendelkezési jogot gyakorolni. Ha a felszámolás elrendelése jogerősen megtörtént, onnantól nyilvánvalóan a felszámoló. Ha nem jogosult köt meg szerződéseket, akár adásvételi szerződéseket, akár kölcsönszerződéseket, az nem jogosult által megkötött szerződés. Nem lehet a csődbűncselekménynek nemcsak az alanyiséga miatt – nincs meg a speciális alany –, hanem egyébként sem lehet színlelt szerződési körbe vonni, hiszen itt nem jogosulttól származó érvénytelen szerződésről van szó. Itt már a vagyon elleni cselekmények jönnek szóba. Sikkasztásnál azt kell elsősorban figyelembe vennünk, hogy ott az egyik tényállási elem a rábízás. A rábízás azt jelenti, hogy a tulajdonosi jogosítványok közül az egyiket, a birtoklást valamilyen jogcímen valaki ráruházta. Az, hogy valakinek valamilyen cégben ügyvezetői jogköre volt, ezzel nem rábízták a vagyont, hanem megbízták azokkal a vagyongazdálkodói kötelezettségeivel, ami viszont a másik gyakori vagyon elleni tényállás egyike a hűtlen kezelésnek.

Hivatalból kötelessége a nyomozó hatóságnak megvizsgálni, hogy a feljelentésben szereplő cselekmény feljelentés szerinti minősülése megvalósul-e. Ha nem, akkor vizsgálja, hogy és vajon más bűncselekmény megvalósult-e? Azt se tévesszük szem elől, hogy két különböző nyomozó hatóságról van szó. A rendőrök sikkasztás, hűtlen kezelés, csalással gyakran találkoznak, de csődbűncselekménnyel nem. Nem fogják azokat a tényállási elemeket olyan mértékben ismerni, vizsgálni, és folytatni az eljárást, mint a NAV-os nyomozók,

akik főként adócsalás, csődbüntett és Btk. 17. fejezetre vannak kihegyezve. Ők viszont a sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés tényét nem olyan mélységben vizsgálják. Így nagyon sok nyomozás megszüntető határozat születik úgy, hogy az egyik nyomozó hatóság soha nem vizsgálja a másik fajta bűncselekményt, az könnyedén kijelenti, hogy tényállási elemnek a hiánya miatt, ami a feljelentésben esetleg nevesítve volt, erre tekintettel megszünteti. Azt tudom javasolni, hogy ha meggyőződése, hogy valamilyen bűncselekmény megvalósult, mindenképpen éljen panasszal, mert az ügyészségek sokkal szakszerűbben tudják megvizsgálni az iratokat és az abban foglaltakat. Sok esetben panasznak helyt adó határozat folytán folytatódnak a nyomozások.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Mit javasol a kollégáknak? Hogyan tegyék meg ilyen esetben a feljelentéseiket? Van-e olyan dolog, melyet különösen tartalmaznia kellene akár egy jogosulatlan továbbműködés során a feljelentés?

dr. Király Edina

Kérdés, hogy miként valósul meg, milyen cselekményt folytat a volt ügyvezető. Abban az esetben, ha pl. egy céges autó továbbhasználásáról van szó, ott van a rábízás. Általában a cég – aki egy elkülönült jogi személy – rábízta, használhatta ezt a kocsit. Ha ezzel valamit csinál, pl. nem bocsájta a felszámoló rendelkezésére. Érdekes kérdés, hogy milyen cselekmény megvalósulását eredményezi? Ha nem tagadja le, hogy a gépkocsi nála van, s csak a visszaadását húzza, akkor jogszerűen mondják a nyomozó hatóságok, hogy ez polgárjogi területre tartozik. Egységes bírói gyakorlat szerint ez nem valósítja meg a sikkasztást. Ha ténylegesen le is tagadja, a mérlegben sem volt benne a volt kocsit – feltehetően valami fiktív ügylet folytán onnan már kikerült –, ebben az esetben szóba kerülhet a sikkasztás. Olyan tulajdonosi jogosítványt gyakorolt az átruházással, bérbeadással, amit már nem tehetett volna meg. Amellett, hogy rábízták az idegen dolgot, emellett vagy jogtalan eltulajdonítást vagy egy olyan rendelkezési jogot kell megvalósítani az ügyvezetőnek azáltal, hogy sajátjaként rendelkezik vele, amit tulajdonos tehetett volna meg. Ha ezeket meg tudjuk ragadni abban a cselekményben, amilyen információink vannak, pl. elkezdünk okmányirodában, nyilvántartásokban utánanézni, hogy volt, mint volt. Előző mérlegeket megnézzünk. Valószínűsíteniünk kell a nyomozó hatóság számára, hogy mi történt. Önmagában, hogy nem adta át, polgári bírósági eljárásra tartozik.

Ezt a 4-5 bűncselekményt, ami szóba jöhet a felszámoló munkája során, az alapjaiban jól meg kell ismerni. Nem egyforma nyomozó hatósághoz tartozik. Sokat segítünk magunknak, ha megértetjük a feljelentésben, melyik bűncselekmény, kire tartozik és melyik tényállást hogyan látunk megvalósulni. A nyomozó hatóság rögtön az elején megérti, s elkezd az ügyet olyan formán bizonyítani – nyilván nem az ügyvezető kihallgatásával, hiszen oda már egy személyre szóló megalapozott gyanúnak kell kialakulnia –, olyan bizonyítványok birtokába ered, olyan jogosítványai vannak a házkutatási, lefoglalás lehetősége miatt, melyek felszámolóknak nincsenek. Így eredménnyel járhat a nyomozás, előkerülhet a gépjármű.

A hűtlen kezelés gyakrabban megvalósul. A cégvagyon nincs rábízva az ügyvezetőre. Ott megbízva van a vagyon kezelésével. Ebből a kötelezettségből folyó kötelezettség szegése megvalósítja a cselekményt. Ilyen esetben ne a sikkasztással próbálkozzunk, hanem a hűtlen kezeléssel. Ott megvizsgálják, mely kötelezettségzegés miatt, mely vagyonelem esett ki a cég vagyonából. Gyakorlati a kölcsönszerződések. Utólag próbálják meg rekonstruálni, hogy az előző mérlegek alapján hova tűnt a pénz. A jogesetek kapcsán még egy-két dologról beszélünk.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

A csődbűncselekmény speciális bűncselekmény a vagyon elleni bűncselekményekhez képest, amelyek tipikusan megvalósulnak ebben a körben. Gondolok itt pl. a sikkasztásra.

Egy magatartás több törvényi magatartás kimerítése lehet. A nyomozó hatóságnak mérlegelnie kell, melyik bűncselekményt állapítja meg. A specialitás szabálya szerint a több ismérvet tartalmazó törvényi tényállást kell megállapítani egy adott történeti tényállás alapján, amennyiben az annak megfeleltethető. A csődbűncselekmény lényegesen több törvényi elemet tartalmaz, mint a sikkasztás. Ha a sikkasztást nem lehet megállapítani, az még nem zárja ki a csődbűncselekmény megállapítását. S ez fordítva is érvényes.

A büntetőjog alkalmazásában töretlenül érvényes a konszumiom elve, valaki egy adott cselekmény vagy magatartást büntetőjogi minősítése kapcsán nem kerülhet előnyösebb helyzetbe. Ha a magatartása tipikusan csődbűncselekménynek minősül, de az egyidejűleg alkalmas sikkasztás megvalósítására, az elkövetési értékből kifolyólag, melyet a csődbűncselekmény nem értékel, hiszen nincsenek értékhatárok, ha a sikkasztás estén a törvény egy magasabb büntetési elemmel fenyegeti az elkövetőt, akkor annak a megállapításának van helye.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Ha fellelünk egy gépjárművet nyilvántartásokban, pl. gépjármű adó folytán vagy nyilvántartásból lekérve, mi ezt mindig csődbűncselekményre jelentjük fel, és azt mondjuk, hogy elrejtette a vagyont. Ez így helytelen? Ez sikkasztás vagy hűtlen kezelés?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Ebben az esetben ez lehet csődbűncselekmény, amennyiben megfelel az alanyiság feltételeinek, s amennyiben tényállásszerű. Ha pl. erre a magatartásra már a fizetéseképtelenség tudatában kerül sor, és a felszámolási eljárás megindult. Világos egyértelmű következtetés vonható le arra, hogy az elkövető eltitkolta a felszámolás során ezt a gépjárművet. Magatartása tényállásszerű lesz.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Ismerünk olyan megyei nyomozó hatóságot, aki még konferencián is kifejtette, hogy az ő meglátása szerint nem elrejtés az a magatartás, amikor az adós a tevékenységet lezáró mérlegében szerepel ez a vagyont, de nem adta át. Ez minek minősül?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Ez egy vitatott kérdés a büntetőjogban. Kérdés, hogy a csődbűncselekmény mely elkövetési magatartásának feleltethető meg? Az elrejtés az, melynek megállapítása szóba jöhetne, de erről nem beszélhetünk, hiszen nem rejti el. Mindenki előtt világos, hogy ott van, megvan, de nem hajlandó átadni. Ez a büntetőjogi felelősséget általánosságban véve kizárja. Ez hasonló a tartozás fedezetének elvonásához, ahol ugyanezzel állunk szemben. Amennyiben az elkövetési magatartás megvalósul, az csakis és kizárólag aktív tevékenységgel lehet kifejtteni. Ha valaki megvásárol egy gépkocsit, a hitel biztosítéka maga a gépkocsi. Az illető a hitel felvételből adódó kötelezettségének nem tesz eleget, a bank

bejelenti igényét a gépkocsira, a tulajdonos azt mondja, itt van a gépkocsi, de nem adom oda. Milyen lehetősége van a banknak? Semmilyen. A banknak indítania kell egy polgári peres eljárást, mely során érvényesíti az igényét. Ez nem lesz önmagában tartozás fedezetének elvonása. Tudom, hogy ez nemtetszést fog kiváltani. Ez egy polgárjogi kérdés, mely megoldására nem a büntetőjog a legmegfelelőbb eszköz.

dr. Király Edina

Több esetben mi is találkoztunk határozatokban azzal, hogy ez nem elrejtés. Onnantól kezdve, hogy mérlegeiben szerepelteti, ez már nem elrejtés.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Mindenkit érdekel, hogy a január 1-től az iratátadás hiányára már nem tudunk feljelentést tenni. Van-e esetleg az ügyész úrnak ötlete, hogy hogyan tudjuk az ügyvezetőt arra kényszeríteni, hogy átadja az iratokat? Ezekből az iratokból derül ki a vagyon megléte vagy meg nem léte. Mit tudunk tenni?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

A dekriminalizáció megtörtént, január 1- után vesztí hatását a Btk. 289 szakasz 3. bekezdése kifejezetten a Legfőbb Ügyészség írta elő, hogy ilyen esetben az ügyészi szervezetnek kötelességük saját maguknak a felszámolási eljárás során közreműködő bíróságnál adott esetben indítványt tenni a megfelelő csődtörvényen alapuló szankció alkalmazására. Megértettük azt a jogalkotói szándékot. A számvitel rendjének más elkövetési formáira is vonatkozott. Pl. amikor valaki megnehezítette a vagyoni helyzet áttekintését, de nem hiúsította meg. Azt mondta a jogalkotó, hogy ilyen szigorú szankciót, mint a büntetőjogi felelősségre vonás, büntetőjogi felelősség megállapítása, nem indokolt alkalmazni, hanem ilyenkor másfajta felelősségi rendszerben kell gondolkodni. Igen, de akkor mit csináljunk?

Ha pusztán jogellenesnek minősítem azt a magatartást, hogy én az iratokat nem adom át a felszámolónak, hiszen ez vitán felül jogellenes, hiszen van egy ilyen kötelezettség, ez nem érinti azt, hogy az adott büntetőjogi tényállást kiemelték a Btk-ból. Ez a magatartás még jogellenes lesz, csak nem a büntetőjog eszközével kell ellene fellépni. Ez egy jogalkotási kérdés. Amennyiben a tágabb értelemben vett hitelezői érdekvédelem fontos és lényeges, akkor nyilvánvaló a jogalkotónak is meg kell találnia azokat az eszközöket, mellyel megfelelő eszközökkel tudja szankcionálni a magatartásokat.

Megpróbálják az igazgatási normák, háttérjogszabályok által kínált szankciórendszert kihasználni. Az, hogy objektíve egy jogellenes magatartásnak a büntetőjogi fenyegetettsége megszűnik, nem biztos, hogy rosszabb helyzetbe hozza a felszámolókat. Elképzelhető a gyakorlatban, hogy igen, de ezt már önök tudják jobban.

Mennyivel több esetben fordult el az iratanyag átadásának elmulasztása vagy adott esetben a megtagadás, amióta ennek a magatartásnak a büntetőjogi fenyegetettsége megszűnt? Jogalkalmazóként erre másfajta választ adni nem tudok. Arra, hogy erre a büntetőjogi szabályok szerint lépünk fel a jelenlegi szabályozás alapján én nem látok lehetőséget.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

A felszámolás során megvalósulhat-e olyan tényállás, ami a számvitel rendjének megsértését megvalósítja

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Csak a gondatlan alakzata maradt vétség. Kétféle eredményt különböztetett meg alapvetően a 289. szakasz. Az egyik a vagyoni helyzet áttekintésének a megnevezítése volt, a másik pedig a meghíúsítása. Nyilvánvalóan a következmények súlyosságától függően eltérő szankciórendszert is alkalmazott, ami tükröződik abban is, hogy az egyiket vétségnek minősítette, a másikat büntettnek. Ma gyakorlatilag csak azok a magatartások állnak büntetőjogi fenyegetettség alatt, amelyek eredményeként az adott gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetének az áttekintése meghíúsul. A potenciális érdekhordozók számára – ez lehet tulajdonos, ellenőrzést végző hatóság –, lehetetlenné válik egy cég vagyoni helyzetének az áttekintése, megismerése. Lehetetlenné válik a gazdálkodási folyamatok áttekintése és figyelemmel kísérése. Ennek egyetlen vétségi alakzata maradt meg, ha ez gondatlanságból történik, de az azért lesz vétség, mert a Btk. általános része szerint a gondatlan bűncselekmény vétségnek minősül. Mindkét esetben csak a súlyosabb jogsértés, a vagyoni helyzet áttekintésének a meghíúsítása az, ami büntetőjogi fenyegetettség alá kerül. Egyebekben nincs büntetőjogi fenyegetettség. Ebben az esetben a számvitel rendjének megsértése nem lesz megállapítható a régi törvény – 2012.január 1. előtti elkövetési magatartás szerint sem.

A számvitelre vonatkozó szabályoknál soha ne felejtsük el, hogy 2000. évi 100. törvény a számvitelről szóló törvény, melyet a felszámolási eljárás során nem alkalmazunk, hiszen a felszámolási eljárás során speciális számviteli törvények érvényesülnek.

Önmagában a felszámolás eljárás során pl. az iratátadási kötelezettség kapcsán korábban a 289. 3-nál is azt mondtuk, hogy pl. záró mérleget köteles átadni stb. Ezt viszont nem a számviteli törvény előírásain alapult, hanem a csódtörvény előírásain.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Esetlegesen pont a tevékenységet lezáró mérleg át nem adása akadályozza a vagyoni helyzet megismerését. Ezt nem tudjuk ilyen szempontból nézni?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Van egy hiányzó láncszem. Van egy adott magatartás és van egy eredmény. A kettő között fenn kell állnia egy okozati összefüggésnek. Kérdés, hogy az irat átadásának a megtagadása önmagában vajon keletkeztethet-e olyan eredményt, mint a hitelező kielégítésének a meghíúsulása. Önmagában az, hogy valaki az iratot a felszámolónak nem hajlandó átadni, 2012.január 1.-től ennek a büntetőjogi fenyegetettsége megszűnt. Ezt a magatartást a jogalkotó nem kívánja a továbbiakban büntetőjogi eszközökkel szankcionálni.

dr. Király Edina

Ha sikkasztás miatt teszünk feljelentést, akkor azt, amit a Btk. rövid mondatban megjelöl, annak minden egyes elemét valószínűsíteniünk kell, hogy valósult meg. Idegen dolog – ez nyilvánvaló, hiszen a cég vagyona elkülönül az ügyvezető magánvagyonától. Rá volt bízva. Nem azt jelenti, hogy ami a cégben van, az rá van bízva az ügyvezetőre. Pl. a személygépkocsi, azért van rábízva, hogy használhatja. A rábízás azt jelenti, hogy valamilyen jogcímen a birtokában van. Az egyéb vagyon, a cég számláján lévő pénzeszközök, esetleg a házi pénztárnál beszélhetünk arról, hogy ott a sikkasztás megállhat esetleg abban a körben, hogy az, ami a házipénztárban van a mérleg szerint, az rá van bízva. Amíg nincs a cég folyószámláján. Ott a rábízás határeset, mert megvalósultnak tűnik. Ezt nem adja át, akkor valószínűsíthetjük, hogy azért nem adja nekünk át, mert azzal valamilyen módon sajátjaként rendelkezett. Ha jogtalan eltulajdonítást nem tudjuk bizonyítani – ahhoz az

kellene, hogy kölcsön adta, vagy valamilyen tulajdonosi jogosítványt megvalósított –, de azt, hogy rá volt bízva, nem adja át, s mi valószínűsítjük, hogy ezt azért nem teszi meg, mert nincs meg, nincs ott, ahol bent kellene lennie a székhelyen a szekrény páncélkazettájában, hanem azt valamilyen módon saját céljaira fordította. Ezt így tudjuk valószínűsíteni. Ez már nem nyomozás elutasítási indok.

Egyéb vagyonelemek, amik a cégben lehetnek, nem a birtokába vannak adva az ügyvezetőnek, hanem a ott egy vagyonelemzési kötelezettsége van a cég vagyonával neki kell különböző módon rendelkeznie. Az ebből folyó kötelezettségét lehet megvizsgálnunk. Van-e olyan egyéb tudomásunk (gépkocsi nyilvántartás, ingatlan nyilvántartás) arról, hogy ő valamilyen módon megszegte a kötelezettségét. Nagyon gyakoriak a kölcsönszerződések. Ezek a csőbűncselekményeknél is szóba kerülhetnek, mert egy fizetéseképtelenségi állapotban, mikor már a fizetéseképtelenség egyéb okai a 60 napon túl lejárt elismert tartozások fennállnak, ha abban az esetben adok kölcsön egy másik cégnek, nyilvánvalóan csak papíron, akkor ott már az a fordulata is megáll a csőbűncselekménynek. De lehet vizsgálni azt is, hogy vajon olyan kötelezettségét megszegi-e, amely neki a cég minél eredményesebb működése érdekében kellene eljárnia. Ha ezzel ellentétes magatartást látunk, de legalább le tudjuk írni, hogy valószínűleg az történt, hogy megszegte, akkor a hűtlen kezelést könnyebb bizonyítani. Ha sikkasztásnál ez a rábízás kifejezett birtokba adást jelent. Ezt csak speciális ingóságoknál tudjuk ráhúzni, hogy ez valóban az ügyvezető birtokában volt.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Tökéletesen megértem, hogy egy felszámolási eljárás eredményes lefolytatása egyik legnagyobb és legtipikusabb akadálya az iratok hiánya. Hiszen az iratok alapján lehet elviekben felmérni egy cég vagyoni helyzetét, a gazdasági eseményeket, amelyek megtörténtek a cég működése kapcsán. Nem a jogalkalmazó szervek: a NAV, az ügyészségek vagy a bíróság hibája, hogy ilyen esetben büntetőjogi felelősséget nem tud megállapítani. Ennek egyetlen oka van: a jogalkotó döntött úgy, hogy ezt a magatartást büntetőjogilag nem realizálja. Az elkövetési magatartásokat a jogalkotó körülírja. Ezek között az iratok át nem adása már nem szerepel. Nem véletlen volt, hogy a jogalkotó korábban egy külön 5. szakaszba helyezte el ezt az úgynevezett adminisztratív csődbüntettet. Később ezt jogdogmatikai, törvényszerkesztési okokból áthelyezte ezt a számviteli rend megsértésének törvényi tényállásába.

A csődbűncselekmény elkövetési magatartásával kapcsolatos legfontosabb büntetőjogi tudnivalók:

Az elkövetési magatartásokat a törvényi tényállás felsorolja. Ezek bármelyikének a tanúsítása a magatartást tényszerűvé teszi az egyéb tényállási elemek fennállása esetén.

Elsőként vizsgáljuk meg, mit jelent a vagyon elrejtése, megrongálása, megsemmisítése, használhatatlanná tétele. A vagyon elrejtése azt jelenti, hogy az adós a végrehajtás alá vonható vagyonát a hitelezői számára hozzáférhetlenné teszi. A csődbűncselekmény esetében ezt kiterjesztően kell értelmezni. Nem egy végrehajtásról beszélünk, hanem egy felszámolási eljárásról. Ez oly módon is megtörténhet, hogy fizikai értelemben valahol ezt elrejtik, átcímkezik, átcsomagolják. Egy olyan helyzetet hoznak létre, hogy ennek a vagyontárgynak tényleges tulajdonjogi helyzetét valamilyen módon elleplezzék. Megvalósulhat úgy is, hogy vagyonelemként, mérlegben, vagyonyilvántartásban nem szerepeltetik. A legtipikusabb módja a vagyonelejtésnek, amikor az adós egy olyan új vállalkozást, vállalkozásokat hoz létre, ahová színlelt szerződésekkel ezt a vagyont átmenti.

A csődtörvény ismerete nélkül egy csődbűncselekményt gyakorlatilag lehetetlen megoldani.

A legfontosabb gyakorlati probléma a nem számolt el fordulat alkalmazása, mely nagy viták keretében áll. Ha valaki a felszámoló felé felszólítás ellenére nem adja át

a vagyontárgyat, hanem elrejtí, abban az esetben a magatartása lehet tényállás szerű. Azt mondja, hogy én egy olyan helyzetet igyekezek létrehozni, hogy a felszámoló adott esetben ne is szerezzen tudomást a vagyon létezéséről. Ez átvihet minket az elrejtés elkövetési magatartására is. Mégis azt gondolom, ha valahol fizikai értelemben áthelyezik a felszámolási eljárással érintett vagyontárgyat, akkor ez elkövetési magatartásnak minősülhet, éppen úgy, mint ha például a gépjárműről azt állítják a gazdálkodó szervezettől eltulajdonították, majd utólag hamis okmányokkal forgalomba helyezik. Ez számtalan módon megvalósulhat. Az elkövetési magatartás fogalmát tágan kell értelmezni.

Ha önök közül tesz valaki egy feljelentést, melyben leírja, az adós érintett vagyontárgyakkal nem számolt el, az nem lesz egy szerencsés megfogalmazás. Történeti tényállást kell megfogalmazni. Azt kell mondani, hogy ekkor és ekkor felszólítottam, ő azonban ennek ellenére... vagy ezt a vagyontárgyat nála fellelni nem lehetett. Önmagában a feljelentés szintjén csak azt kell vizsgálnia a hatóságnak, hogy bűncselekmény gyanúját kelti-e? A nyomozás elrendelésének a feltétele az egyszerű gyanú megléte. Ehhez nem szükséges ún. vádemelési bizonyítás. Nem kell, hogy megalapozott gyanú legyen. Főleg nem kell hogy ítéleti bizonyítás legyen. A történeti tényállásból ki kell, hogy tűnjön valaminek a gyanúja. Ha önök azt írják le, hogy nem számolt el a vagyontárggyal, az az én megítélésem szerint akkor a nyomozó hatóság feladata, hogy adott esetben egy nyomozás keretében tisztázza ezt a történeti tényállás. A nyomozó hatóságnak vannak különböző lehetőségei pl. feljelentés kiegészítése, mely során a büntető eljárás, a nyomozás során korlátozott eszközökkel lehet törekedni a tényállás tisztázására. Nem feltétlenül baj, ha valaki ilyen feljelentést tesz, de ezen kifejezések használatát kerülni kell. Konkrétan körülírt konkrét magatartásokkal lehet ezt megvalósítani.

A vagyon eltitkolása – Az elrejtéstől annyiban különbözik, hogy a hitelező ez esetben nem is szerez tudomást a vagyon létezéséről. Gyakorlatilag elrejtteni sem kell, egyszerűen nem kell mások tudomására hozni. A vagyon nem is kerül be az adós nyilvántartásába, nem kerül be a könyveibe. Mind az elrejtés, mind az eltitkolás lényegéhez tartozik, hogy a vagyon ténylegesen megvan, létezik, és annak tényleges tulajdonlásában változás nem következik be. Az eltitkolt vagyontárgyat, a bűncselekmény elkövetési tárgyát, akkor és csakis akkor, az esetben képezheti, ha annak megszerzése a gazdálkodó vagyonához vagy tevékenységéhez köthető. Tipikus példája, ha valaki a cég pénzből vásárol valamit, és annak vételára megtalálható a pénztárnyilvántartásban, melyről a gazdálkodó képviselőjének el kell számolnia. Jellemzően a felszámoló biztos felé. Ennek hiányában a vagyon elrejtése miatt vonható felelősségre. Ennek gazdag jogirodalma van. Ha valaki ebben a témában szeretne elmélyedni és rendelkezik a megfelelő számítógépes jogszabályi háttérrel, számos közzétett eseti döntés szól erről.

Cégfantomizálás problémája – Valaki a tartozásaitól oly módon próbál meg szabadulni, hogy egyszerűen egy fiktív szerződéssel értékesíti a céget tényleges szerződési akarat hiánya nélkül. Gyakran találkozunk olyan esettel, amikor ilyenkor is csődbűncselekmény miatt tesznek feljelentést. A cégfantomizálás tipikusan a közokirat hamisítás szokott megvalósulni, az ún. c pontos vagy intellektuális közokirat hamisítás. A cég nyilvántartásába valótlán adatok kerülnek. Az adócsalás egy speciális változata, melyet a hatályos jogszabályok szerint költségvetési csalásnak nevezünk. Ez a két bűncselekmény tipikusan meg szokott valósulni. Ilyenkor azt szokták mondani, hogy a cégnek biztosan volt valami vagyona, melyet valószínűleg elrejtettek. Korábban kivonták a cég vagyonköréből. Több olyan feljelentéssel találkoztunk, amikor azt kérték számon a hatóságtól, hogy ezeket a körülményeket miért nem vizsgálta?

A nyomozás alapvetően nem egy klasszikusan proaktív tevékenység. Nyomozni akkor lehet, illetve kell, ha bűncselekmény gyanúja fennáll. Van egy konkrét tényadatunk, ami arra vonatkozik, hogy volt egy fedezetelvonás ekkor és ekkor, itt és itt, ezt és ezt a

gépjárművet, a cégnek volt ügyvezetője elvonta valamely elkövetési magatartás tanúsításával. A nyomozó hatóság akkor kerül abba a helyzetbe, hogy nyomozzanak. A gyakorlatban tudjuk jól ez nem így van. Pl. egy cégfantomizálás ügy kapcsán is minden esetben megvizsgálják a cég korábbi gazdálkodását, megnézik azt, hogy ott ténylegesen milyen vagyon volt, milyen vagyonmozgások történtek. Amennyiben a cégfantomizálás során az derül ki, hogy a rendszerint hajléktalan vagy egyéb okból elérhetetlen személy, vagy egyéb okból nem azonosítható személy – pl. tipikusan egy hajléktalan, aki néhány üveg sör árértékért hajlandó aláírni a papírokat – ő a vallomásaiban elmondja, hogy neki sem vagyontárgyat nem adtak át, sem könyvelési iratokat. Ebből elviekben vonható le olyan következtetés, hogy a cég vagyonát a volt ügyvezető – az ki ezt a színelt szerződést megkötötte –, elvonta. Hogy mi lesz a bűncselekmény konkrét minősítése, az a nyomozó hatóságok által feltárt tényektől függ.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Felmerült a fejemben egy kis ellentmondás. Az előbb azt mondtuk, ha a tevékenység záró mérlegben szerepel az a vagyon – nevezetesen pénzösszeg –, akkor az nem csődbűncselekmény. Ön azonban éppen az előbb említett egy olyan példát, amikor a pénzeszköz meglétének hiánya az eltitkolás vagy az elrejtés. Ezt nem tudom pontosan megmondani. De akkor honnan tudom, a tevékenység záró mérlegből, hogy kéne lenni annak a pénzeszköznek?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Ez egy olyan kérdés, melyre nem fogok tudni válaszolni, azért, mert erre nem lehet. A büntetőjogi szempontból a válasz, amit előbb is elmondtam. A nyomozó hatóság nem egy ellenőrző szerv, mint az ÁSZ vagy a KEHI, hogy kimegy, és azt mondja, hogy ő most egy meghatározott szempont alapján átvilágítja ennek az adott gazdálkodó szervezetnek a tevékenységét. Ilyen szabálytalanságokat állapítok meg. Ha nincsenek iratok, és ennek hiányában adott esetben más forrásból származó konkrét tényadatok sem arra, hogy valójában volt ilyen pénz, és azt jogellenesen kivonták a gazdálkodó szervezet vagyonköréből, akkor a nyomozó hatóságnak a lehetőségei ott és abban a pillanatban véget értek. Ez egy sajnálatos helyzet, mely visszavezet a problémához: lehet, hogy az iratok eltüntetése, a felszámoló rendelkezésére bocsátásának elmulasztását szigorúbban kellene szankcionálni. Elképzelhető, hogy éppen ennek a szankciónak a hatására csökken le az ilyen cselekmények száma. Ez teljes mértékben a jogalkotás körébe esik. Mivel ez a jogszabályi környezet, a jogalkalmazó lehetőségeit a törvények abszolút mértékben behatárolják, erre azt a választ tudom adni, hogy adott esetben sehonnan nem lehet megtudni. Ha erre vannak konkrét tényadatok – ami nem csak az iratokból derülhet ki. Pl. a cég egykori alkalmazottja, akit a rendőrség tanúként hallgat ki, azt mondja, hogy neki konkrétan tudomása volt arról, hogy a cég házipénztárában volt x millió forint, s arról is tudomásom van, hogy ezt a volt ügyvezető eltulajdonította, és ebből vásárolt magának gépkocsit, akkor ez más helyzet. A gyakorlatban azt mondom, hogy ez ritkán fordul elő. A nyomozó hatóság csak és kizárólag konkrét tényadatok megléte alapján tud nyomozást indítani.

Abban az esetben, amennyiben ezek a konkrét tényadatok valamiféle bűncselekmény gyanúját megalapozzák, csak ebben az esetben kerülhet abba az helyzetbe, hogy egyáltalán elkezdjen nyomozni, megpróbáljon tanúkat kutatni. Sokszor leírták ügyészek, hogy egy nyomozás nem merülhet ki abban, hogy nincsenek meg az iratok, nem tudunk ezzel mit kezdeni, mert számos más módon is be lehet bizonyítani egy később eltulajdonított pénzösszeg korábbi meglétét.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Úgy tudom, a csődbűncselekményt el lehet követni a felszámolás kezdő időpontja előtt is, már a fizetéseképtelenség tudatában. Feltétele az, hogy később a bíróság megállapítsa a fizetéseképtelenséget és elrendelje a felszámolást. A felszámolási eljárás kezdő időpontja előtt, a fizetéseképtelenség tudatában, de feltétel az, hogy később elrendeljék a felszámolást.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Szerintem tipikusan akkor lehet elkövetni. A törvényi tényállás megalkotásának ez volt az alapja. Egy ritka kivétel, amikor a felszámolás kezdő időpontját követő időpontra esik a csődbűncselekmény elkövetése. Tipikusan akkor lehet, mielőtt a felszámolási eljárás kezdő időpontja bekövetkezne. A tényállásszerűségnek kell meglenni, mely azt jelenti, hogy hozzá tartozik egy büntethetőségi feltétel is, hogy később a felszámolási eljárást megindítsák.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Akkor az ön által említett dolgot valósítja meg, ha én tudom azt, hogy valaki kifizette a követelését a fizetéseképtelenségi szakasz alatt, de a felszámolás kezdő időpontja előtt, de az adós képviselője nem adja át a mérleget, s nem is szerepelteti benne. Ez már megalapozott gyanút teremt-e, ha tudom, hogy a fizetéseképtelenségi ideje alatt egy bevétele keletkezett az adós cégnek, mellyel nem számolt el az adós képviselője?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Attól függ, mit értünk a nem számolt el alatt. Ez lehet egy gyűjtő fogalom, lehet egy rossz beidegződés, egy rossz megfogalmazás. Mindig valami konkrét magatartásra kell kivetíteni. Hangsúlyozom, hogy ez a történet nyilván nem arról szól, ha én felszámolóként feljelentést teszek, hogy én most elkezdek azon gondolkodni, hogy ez jogdogmatikailag elrejtés vagy eltitkolás. Ennek a megállapítása és megítélése a jogalkalmazók feladata.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Megalapozhatja-e a gyanút, ha tudom, hogy volt 3 nappal előtte egy bevétele, mondjuk befizettek 3 millió forintot?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Mondjuk a könyvelésben nem szerepel. Ha konkrét adat van arra, hogy ez a pénzösszeg létezett és most már nem létezik, akkor természetesen igen.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Az most már nem létezik-e, ha nincs nálam, mint felszámolónál?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Akkor konkrét tényadat van arról, hogy azt valamilyen módon fizetéseképtelenség bekövetkezése után kivonták a gazdasági társaság vagyonköréből? A kérdés nagyon bonyolult. Az a nem mindegy, hogy hogyan vonták ki. Ha ezt a gazdasági társaság érdekében használták fel, mondjuk egy jogügylet keretében, mely nyereség reményét hordozta magában, és nem lehet azt mondani, hogy ez színlelt ügylet volt, hogy ellentétes volt az ésszerűtlen gazdálkodás követelményeivel, akkor nem tudom azt mondani, hogy itt bárki bármilyen elkövetési magatartást megvalósított volna.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Nem tudjuk, hogy mi lett ezzel a bevétellel. Mi csak felszámolóként azt tudjuk, hogy befolyt. Akkor azért megindítja remélhetőleg a nyomozó hatóság a nyomozást. A nyomozás alatt kell szerintem kideríteni, hogy ezzel mi történt.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Nekem erről nem teljesen ugyanez a véleményem. Javíthatatlan visszaesőként beleesek a büntetőjogi dogmatikába. A nyomozóhatásnak nem az a feladata, hogy egy feltételezés alapján eljárjon. Nem is az a feladata, hogy átvilágítsa egy gazdálkodó szervezet tevékenységét. Az a feladata, hogy ha neki konkrétan azt mondja valaki, hogy a csődbűncselekmény ez és ez a fordulata, ez és ez az elkövetési magatartás megvalósult, abban az esetben fog ő nyomozást elrendelni. Egyéb esetben, ha ő nem rendel el nyomozást, akkor nem követ el hibát.

dr. Király Edina

A felszámoló a csődbűncselekmény megvalósulása esetén sértett-e ennek a cselekménynek? Hiszen polgárjogi igény előterjesztésére a sértett jogosult. Számos esetben tettünk olyan feljelentést, ahol magunkat sértettnek kinevezve polgárjogi igényt előterjesztettünk. Számos eset volt, ahol ennek helyt is adtak. Ennek a bűncselekménynek nem sértette a felszámoló. Több szempontból sem. Nem lehet alappal megtámadni az ilyen nyomozást megszüntető határozatokat. Amikor erre a polgárjogi igényre vonatkozó részt kifejtik, annak ismeretében, hogy a felszámoló nem lehet ennek a bűncselekménynek a sértettje, így polgárjogi igény előterjesztésére nem jogosult. Mivel a legtöbb büntető feljelentést az motiválja, hogy a társaság vagyonából kivont vagyonelemet visszaszerezzük. Ha erre nincs esély, mert polgárjogi igény elterjesztésére nem vagyunk jogosultak, akkor rettentően nagy reményeket nem kell hozzáfűznünk, és túl sok energiát sem érdemes beletenni ezekbe a büntető eljárásokba, ha előrevetítve az tűnik ki, hogy nehezen bizonyítható a megszüntetés kockázatát is magában hordozza. A sértetti pozíció egy nagyon lényeges kérdés. Felszámolók körében általános, hogy annak tekintik magukat. A bírósági gyakorlat és a jogdogmatika szerint sem így van.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Általános értelemben a hitelezőket tekintik a bűncselekmény passzív alanyának.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

A hitelező bejelenthet polgárjogi igényt?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

A joggyakorlatban ez az egyik legvitatottabb kérdés, hogy vajon sértettnek tekinthető vagy sem? A mérvadó jogirodalmi források szerint elvileg sértettnek tekinthető, de a bírói gyakorlatban ritka kivételként nem találkozunk olyan esetekkel, amikor például hitelező által előterjesztett polgárjogi igény esetén a bíróság egyáltalán ezt befogadta volna vagy érdemben elbírálta volna. Gyakran fordul az elő, hogy éppen a sértetti minőség hiányára történő utalással történik meg a polgárjogi igény elutasítása.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Egy egyaránt igaz a sikkasztás, a hűtlen kezelés tényállására is? Ott sem lehet sértett a felszámoló? Ott sem tud polgárjogi igényt bejelenteni?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Azért nem tud polgárjogi igényt bejelenteni, a felszámoló azért nem lehet sértett, mert őt gyakorlatilag semmilyen érdeksérelem nem éri. Ha azt mondjuk, hogy egy cég működése kapcsán megvalósul egy hűtlen kezelés vagy egy csalás, ami a cégvagyonot érinti, mint elkövetési magatartás, akkor a cég maga lesz a sértett.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Ha felszámolás van, akkor a cég nevében csak a felszámoló tud bejelentést tenni.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Az másik kérdés, hogy ő lesz a sértett képviselője, mert jogszabály erre jogosítja fel. Az, hogy felszámolásra kerül egy cég, az ügyvezetőnek, a cégvezetői státuszát sem érinti a gazdasági törvény értelmében. Ő attól ugyanúgy ügyvezető marad. Az ügyvezető státusz végig megmarad. A csődtörvény a cég vagyonnal való rendelkezési jogát a Gt.-hez képest speciális törvényként korlátozza. A cég, mint jogi személy megmarad. Ha akár a felszámolási eljárást megelőzően, akár azt követően követnek el vagyon elleni bűncselekményt (kérdés, mi van akkor, ha felszámolási eljárás alatt követik el), ha az alatt követik el a vagyon elleni bűncselekményt, annak ugyanúgy a cég lesz a sértettje, ami jogi személyként nem szűnik meg étezni mindaddig, amíg a felszámolási eljárást eredményesen vagy eredménytelenül be nem fejezik, és nem törlik a céget a cégnyilvántartásból. A felszámoló sértetti minősége szóba sem jöhet.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Szerintem félreértés van az ügyészség és a felszámolók között, mert a felszámolók nem saját jogon tekintik magukat sértettnek, hanem az adós cég képviselőjében jelennének meg. Nem is így kérdezzük mi. Pl. én az A Cont (O) -Roll-nál vagyok, a cég a sértett. Egy sikkasztási történetben, a felszámoló jogosult a cég nevében bejelenteni az igényt. A csődeljárásban pedig akkor nem? A csődeljárásban nem, még a cég képviselőjében sem.

dr. Király Edina

Végig a cég képviselőjében eljáró felszámolóval beszéltünk. Fontos kérdés, hogy csődbűncselekmény esetében számos olyan jogerős ítélet van, mely kimondja ezt. Ez következik a törvény indoklásából, kommentjéből, hogy a csődbűncselekmény esetén a felszámoló nem sértetti pozícióban van. A vagyoni elleni cselekmények esetében (sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés) igen. Ott a felszámoló a cég képviselőjében a vagyoni elleni cselekmény miatti feljelentéssel egyidejűleg, mint sértetti pozícióban levő fél bejelentheti a polgárjogi igényt. Erre számos Ítélet táblai ítélet is van. Az elmarasztalt ügyvezetőket kötelezték ezek megfizetésére.

Nem túlságosan régi szabály, hogy most már büntető ügyben nem mondhatja azt a bíróság, hogy a törvény egyéb útjára utasítja a polgárjogi igényünket, hanem köteles elbírálni. Vagy elutasítani vagy megítélni. Ott is be kell fizetni az illetéket. Az illeték felezési jog folytán az eljárás kezdetén nem kell megtennie a felszámolónak. De nem kell külön polgári peres eljárást indítani, döntenie kell a büntető bíróságnak a polgárjogi igényekről. Hangsúlyozom, hogy ez a vagyoni elleni cselekmények esetében áll meg stabilan. Ezzel ellentétes gyakorlatot tapasztaltunk, amikor megítélték csődbűncselekmény esetén is. De a jogszabálynak megfelelően csődbűncselekmény esetén felszámoló nem sértett.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Kérdések

1.kérdés - Mi lenne a tisztelt ügyészség álláspontja a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjával kapcsolatban?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Általános érvelésben nehéz válaszolni, hiszen a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet fogalma a joggyakorlatban jól kikristályosodott. A csődtörvény szerint az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre láttak vagy ésszerűen előre láthatták, hogy gazdálkodószervezet az esedékességkor valószínűleg nem lesz képes arra, hogy a vele szemben fennálló tartozásait kiegyenlítsse. Ez mindig megelőzi a fizetésképtelenség bekövetkezését, de nem jelenti azt, hogy ez a fizetésképtelenség feltétlenül be is fog következni. Ezt hívják „előrehozott büntetőjogi védelemnek”.

Kérdező

Ezt minden esetben egyedileg bírálják el, és nincs egy általános klauzula, ami alapján meg tudnák ezt mondani?

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

A háttér jogszabályok adják meg ezt a klauzulát, másrészt a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet alapvetően egy közgazdasági fogalom. Miután voltak olyan nézetek, melyek azt mondták, hogy ilyen csak polgári bíróság mondhat ki. Ez már meghaladottá vált. A büntető ügyekben eljáró hatóságok önállóan is megítélhetik azt, hogy fennáll-e a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzete vagy sem? Melyből következik, hogy a felszámolónak nem feltétlenül szükséges bevélni, saját maga is eldöntheti, hogy véleménye szerint fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet áll fenn vagy sem. Ha egy ilyen tartalmú feljelentést tesznek, mondjuk a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetet illetően, a saját szubjektív véleményüket fejtik ki. Függetlenül attól, hogy ez alapvetően egy ténykérdés. Az, hogy mikor tekinthető egy cég fizetésképtelenné, ebben a körben nem szükséges

elmondanom, hisz a jogszabály meghatározza.

Kérdő

Ha „nem kereste”-vel érkezik vissza egy levél, ami alapján felszólítottuk az ügyvezetőt arra, hogy a Cstv. 31-ben foglalt kötelezettségét teljesítse, akkor erre a NAV azt szokta válaszolni, ha az egyéb tényállások még fenn is állnak, de mivel nem szerzett a NAV álláspontja szerint tudomást az ügyvezető, ezért a szándékosság hiányában nem áll fenn bűncselekmény megállapításának lehetősége.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Ez a tényállás leggyakrabban dekriminalizációval érintett ügyekben fordult elő. Amikor az volt a feljelentés lényege, hogy a felszámoló tájékoztatta az ügyvezetőt a felszámolás tényéről, felszólította, hogy vegye fel vele a kapcsolatot, azonban ezt a volt ügyvezető elmulasztotta. Mára ezek már nem lettek bűncselekmények. Maga a fedezetelvonó bűncselekménynél teljesen jelentőség nélküli ez a dolog. A tudomásszerzésnek semmilyen jelentősége nincs a csődbűncselekménynél. Ha valaki tényállásszerű magatartást tanúsít, annak az a lényeg az alanyi oldalon, hogy ő annak a tudatában legyen, hogy a cége fizetéseképtelen, és ő valamilyen elkövetési magatartást tanúsít. Mondjuk elrejt a vagyontárgyat, a cég székhelyéről átviszi egy másik székhelyére, hogy ne is lehessen megtalálni. Ez nem azonos azzal, hogy megvan, de én nem vagyok hajlandó átadni. Egyszerűen elrejttem. Ha ezek a feltételek fennállnak, a bűncselekmény megállapítható lesz. Az, hogy a felszámolási eljárást utólag elrendelték, nem más, mint egy büntethetőségi feltétel.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Érdekes lehet-e a fizetéseképtelenség bekövetkeztének időpontjának tekintetében az, hogy elrendelték a NAV adórészének végrehajtását, és ezt még a cégjegyzékbe is bejegyezték, s ez ott tökéletesen látható. Ez mérvadó lehet-e ön szerint a gazdasági szempontú fizetéseképtelenség bekövetkeztének időpontja meghatározása tekintetében. (IGEN.) Tehát a felszámoló erre már hivatkozhat, vizsgálhatja, hogy a cégjegyzékben a NAV végrehajtás mikor került bejegyzésre. Ezt követően próbálhatja minősíteni a cselekményeket, hogy van-e gyanúja a csődbűncselekmény elkövetésének.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Így van. Vegyünk egy olyan esetet, amikor egy ilyen döntés eredményeként kerül a cég kedvezőtlen helyzetbe, s ezt követően hajt végre valaki az ésszerű gazdálkodással ellentétes gazdasági eseményt, gazdasági tranzakciót. Itt az a lényeg, hogy az ő tudatának azt kell átfogni, hogy a cége fizetéseképtelen vagy fizetéseképtelenséggel közvetlenül fenyegető helyzetben van. Neki csak ezt kell átfogni az ő tudatának. Ez az alanyi oldalon a legfontosabb.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Likviditási alapú vagy adóssági alapú fizetéseképtelenségnek kell-e lennie az ő tudatában. De gondolom ez már túl mély kérdés.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Azt gondolom, a fizetéseképtelenség fogalmát jogszabály határozza meg. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fogalom meghatározásánál ebből kell kiindulni. Ha valaki egy ésszerűtlen, az ésszerű gazdálkodás törvényeivel ellentétes döntést hoz, egy cég vezetőjeként, kérdés, hogy ez önmagában büncselekmény lesz vagy sem? Ha ő egy idegen vagydon kezelésével megbízott személy, akkor azt mondhatjuk, hogy akkor ő minimum megvalósít egy hűtlen kezelést. Ez az alaphelyzet. Mondjuk a cégének több milliárdos vagyona van. S ez az ésszerűtlen üzlet „csak” 10 millió forintot érint. Ez egyáltalán nem teszi a céget fizetéseképtelenné. Szó nincs fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltának a lehetőségéről. Ez egész egyszerűen egy hűtlen kezelés lesz.

Ha a saját vagyonommal ésszerűtlenül gazdálkodom. Pl. nekem van egy 30 millió forintot érő házam, s azt egy jelképes összegért eladom, azt semmi nem tiltja, mert azzal saját magam érdekeim kívül senki más érdekét nem sértem. Ha ilyen ésszerűtlen gazdasági üzlet történik, alap esetben amennyiben idegen vagydonról van szó, jellemzően hűtlen kezelést fog megvalósítani; ha viszont mindez a fizetéseképtelenség tudatában történik és a hitelezők kielégítésének megfiúsítását eredményezi, abban az esetben csödbüncselekménynek fog a specialitás elve alapján minősülni.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

A csalárd bukás tényállásáról nem ejtettünk szót. Konyhanyelven megfogalmazva arról van szó, hogy maga az adós képviselője, olyan intézkedést tesz, ami miatt bekövetkezik a fizetéseképtelenség. Sokat tapasztaljuk a gyakorlatban, hogy a felszámolást megelőzően hatalmas kölcsönszerződést kötöttek, a cég vagydonát kölcsönadták, amely elviekben nagyobb, mint a felszámolás kezdő napján fennálló követelés. Mit gondol ez magában a csalárd bukás tényállást megvalósíthatja.

dr. Király Edina

Szerintem teljes mértékben. Kölcsön ügyleteket eleve nagyon kritikusan kell vizsgálni, amikor már felszámolóhoz került az ügy, mert azt jelenti, hogy az azt megelőző kölcsönügyletek valamilyen módon jó eséllyel vezettek ehhez a fizetéseképtelenségi állapothoz, a felszámolás elrendeléséhez. Ezek a típusú feljelentések gond nélkül nyomozást, majd később vádemelést, majd bíróság általi ténymegállapítást szoktak eredményezni. A kölcsönügyletek azok a legkönnyebben megfoghatóak. Van írásos dokumentuma, milyen összegben vonta ki átmenetileg ezeket az elemeket a cég vagydonából.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Sokszor előfordul a gyakorlatban, hogy lízingcégekkel vesződünk. A felszámolás kezdő időpontjában nálunk van egy gépjármű, ami lízingszerződéssel finanszírozott, és a lízingcég már felmondta a szerződést. A felszámolót is sok esetben fenyegetik, hogy azonnal adja vissza a gépjárművet, különben feljelentik sikkasztásért. Tudomásom szerint van olyan kolléga, akit érintett is ilyen ügy. Ez így megállja-e a helyét? A felszámolóhoz odakerült a gépjármű, de az iratokat még nem tudta átvizsgálni, hogy mennyi ezen a tartozás, egyezkedjen, ne egyezkedjen, egyáltalán maga a lízingcég-e a tulajdonos. Van olyan kolléga, aki ellen feljelentést is tett a lízingcég, hogy nem adta át a gépjárművet rögtön.

dr. Király Edina

Gondolom a lízingcég mellékelte azokat az iratokat, melyből kitűnt, hogy ő a jogosultja. Onnantól kezdve, hogy lízingszerződést kötött, napnál világosabb, hogy a tulajdonosa ő. Ha szerződésszegés következtében nem fizette egy ideje a lízingdíjat, akkor ezt valóban vissza kell adni, mert egyébként megáll a sikkasztás.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Bármilyen módon módosítja-e ezt, amennyiben a lízingcég behajtója dörömböl a felszámoló ajtaján mindenféle irat nélkül, csak egy meghatalmazással.

dr. Király Edina

Természetesen módosítja. Amíg nem tisztázta a felszámoló a hozzá került tulajdon sorsát, addig ő valósítana meg bűncselekményt, ha bárkinek kiadná.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Több kérdésem nincs. Esetleg az előadóknak vannak-e még gondolataik, amiket megosztanának a hallgatósággal.

Dr. Bartha Márton – Legfőbb Ügyészség

Úgy veszem észre a reagálásokból, nyilvánvaló, hogy nem aratott osztatlan tetszést az a döntés, hogy a büntetőjogi eszközrendszer lényegesen beszűkült, ami az ilyen jogellenes magatartások üldözését szolgálta. Azt gondolom, ezzel a helyzettel meg kell barátkozni. Látni kell azt, hogy a szankciórendszer a büntetőjog irányából más jogágak felé tolódik el. Az ügyvezetőt általános törvényi kötelezettség terheli abban a tekintetben, hogy a gazdálkodása során a hitelezői érdekek elsődlegességének figyelembe vételével köteles eljárni. Ha ezt elmulasztja, akkor az ebből adódó kárért akár a magánvagyonával is felel. A jogalkotó cserébe viszonylag sok olyan normát alkotott meg, amely lehetővé teszi a hatékony fellépést az ilyen jogellenes magatartásokkal szemben. Nem feltétlenül baj, ha a büntetőjog adta lehetőségeket ilyen értelemben némileg leszűkítették. Lehetőség szerint minden más eszközt és módot, ami ezeket a magatartásokat szankcionálja, jóval fokozottabb módon kell igénybe venni.

Piller Zsuzsa – FOE Oktatási Bizottság

Köszönöm szépen a közönségnek, hogy végighallgatta a konferenciánkat, és az előadóknak, hogy válaszoltak a feltett kérdésekre.

A hanganyagot a FOE Titkársága őrzi a Budapest Bécsi út 85. szám alatt.

Cégvezetői Ülés – 15:00 – Tramontana II. terem

Levezető, előadó:

- **Somogyi Ferenc – FOE Elnöke**

További előadók, válaszadók:

- **Filip György – FOE Alelnök**
- **dr. Zsiga László – FOE Szakmai Bizottság Elnöke**
- **dr. Makó Péter – FOE Elnökségi Tag**
- **dr. Molnár István – FOE Jogi Bizottság Elnöke**

Kapcsolódó írásos mellékletek:

- **A FOE a KIM részére összeállított kérdéssora az FNJ pályázatával kapcsolatban**
- **A KIM írásos válaszai a FOE kérdéseire**
- **Filip György powerpoint előadása a szakértői és létszám feltételekről**
- **Somogyi Ferenc - pontozási táblázat**
- **Greco-Chartis szponzori powerpoint előadás**
- **AON-MKK szponzori powerpoint előadás**

A Cégvezetői ülésről hangfelvétel nem készült.